Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δραχ. 5

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ
Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας —Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932—
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὲς 100. Ἑξάμηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50, Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879
ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ
Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 41ος | Ἀθῆναι, 4 Αὐγούστου 1934 | Ἔτος 56ον.—Ἀριθ. 36

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ANDRÉ LAURIE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

«Τὸ παιδὶ αὐτὸ ἔκαμε τὸν Παῦλο νὰ τὸ πιστέψῃ μὲ πολὺ πειστικὰ ἐπιχειρήματα, πρὶν ἀνακαλυφθῇ ἀκόμα ὁ πάσσαλος, τὸ πειστικώτερο βέβαια ἀπ' ὅλα. Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἕνα πρόσωπο, θεωρούμενο φανταστικό, ἀποδείχθηκε κατόπι ἱστορικό. Στὴν ἀρχαιολογία πρῶτα ἀρνοῦνται καὶ κατόπι παραδέχουνται. Πόσα δὲν εἶπαν, πόσα δὲν ἔκαμαν, γιὰ νὰ ἐμποδίσουν τὶς ἀνασκαφὲς στὴν Πομπηΐα καὶ στὴν Καρχηδόνα; Κι' ἡ Τροία, ἡ χιμαιρικὴ Τροία, μὲ τὸν θρυλλικὸ βασιλιά της τὸν Πρίαμο; Ποιὸς θὰ πίστευε ποτὲ τὴν ὕπαρξή της ἂν ὁ Σλῆμαν δὲν ξέθαβε τὰ ἐρείπια της, ἀπαγθρακωμένα ἀπὸ τὴν περίφημη πυρκαϊά; Στὸν μεσαιώνα, στὴν ἀναγέννηση, καὶ στὰ χρόνια μας ἀκόμα, πόσοι δὲν πίστευαν πῶς κι' ὁ Ἀγχίσης, κι' ὁ Αἰνείας κι' ἡ Κασσάνδρα κι' οἱ ἄλλοι δὲν ἦταν παρὰ πλάσματα τῆς φαντασίας τοῦ Ὁμήρου; Νὰ ὅμως ποὺ ὅλα ἦταν ἀληθινά, ἀφοῦ ἀνακάλυψαν κι' αὐτὸν ἀκόμα τὸν τάφο τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τὸ μπουντουὰρ τῆς Κλυταιμνήστρας;»

Ὅσο συλλογιζόταν ὁ κ. Κλοακέν, ὁ Χάνδος πατοῦσε σ' ἀναμμένα κάρβουνα. Περίμενε μὲ ἀγωνία μιὰ ἀπάντηση, ποὺ θὰ τοῦ ἔλεγε ὁριστικὰ πιά, ἂν τὸν κατεῖχε καμμιὰ μονομανία ἢ ἂν τὰ μυαλά του τἄχε ἀκόμα σωστά... Ἐπιτέλους δὲν μπόρεσε νὰ βαστάξῃ: τράβηξε τὸ θεῖο του ἀπ' τὴν ἄκρη τῆς ρεδιγκότας καὶ τὸν ρώτησε μὲ φωνὴ ποὺ τὴν ἔπνιγε ἡ συγκίνηση:

— Ποιὰ εἶναι λοιπὸν ἡ γνώμη σας;

Συγκινημένος ἐπίσης, ὁ ἀρχαιολόγος ἀποκρίθηκε:

— Δὲν ξέρω ἀκόμα, παιδί μου... Πρέπει νὰ ψάξουμε, νὰ ἐξετάσουμε, νὰ ἐξελέγξουμε, νὰ βροῦμε κι' ἄλλες ἀποδείξεις, ἂν ὑπάρχουν... Γιὰ τὴν ὥρα, πρέπει νὰ εἴμαστε ἐπιφυλακτικοί.

— Ἀλλὰ τότε, ξαναρώτησε ὁ Χάνδος ποὺ τὰ μάτια του ἄστραψαν ἀπὸ χαρά, νομίζετε πῶς εἶναι δυνατό;.. Δὲν σᾶς φαίνεται ἐντελῶς παράλογο;

— Ὄχι, μοῦ χρειάζουνται ἀκόμα κι' ἄλλες ἀποδεῖξεις καὶ πιστεύω νὰ τὶς βρῶ μαζί σου. Γιὰ τὴν ὥρα, καλύτερα νὰ μὴν ποῦμε τίποτα γι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, νὰ κρύψουμε τὴ γνώμη μας καὶ τὶς ἐλπίδες μας. Κι' ὅταν θἀποδειχθοῦν, τότε θὰ εἶναι καιρὸς νὰ τὶς ἀνακοινώσουμε.

Ὁ Χάνδος χτύπησε παλαμάκια.

— Ὡραῖα, ὡραῖα! εἶπε. Κι' εἶμαι βέβαιος, θεῖε μου, πῶς θὰ βροῦμε μαζὶ τὶς ἀποδείξεις ποὺ θέλετε. Μὰ σῦτε στὴν Ἄνθῃ νὰ μὴν τὸ πῶ; Θὰ χαιρόταν ἡ καϊμένη τόσο πολύ! Ἐγὼ ἤθελα νὰ τὸ πῶ καὶ στὸν Παῦλο, νὰ μάθῃ νὰ μὴν εἶναι στὸ ἑξῆς τόσο δύσπιστος.

— Καλά, πέ τους το, ἀλλὰ νὰ τοὺς παρακαλέσῃς νὰ τὸ κρατήσουν μυστικό.

Ὁ Χάνδος δὲν περίμενε νὰ τοῦ ξαναδώσουν τὴν ἄδεια. Κι' ἔτρεξε ἀμέσως νὰ ἀνακοινώσῃ στὴν Ἄνθῃ καὶ στὸν Παῦλο τὴ μεγάλη πρωϊνὴ ἀνακάλυψη. Ἡ Ἄνθῃ ἔδειξε μεγάλη χαρά. Ἀλήθεια λοιπὸν ὁ Ροβινσὼν Κροῦσος ἦταν πρόγονός της! Ὤ, τί τιμὴ καὶ τί περηφάνεια νἆναι Ροβινσωνοπούλα!... Ὁ Παῦλος ὅμως φάνηκε μᾶλλον ἔκπληκτος, ὅταν ἄκουσε πῶς ὁ πατέρας του παραδέχθηκε μὲ τόση εὐκολία ἕνα τόσο τολμηρὸ συμπέρασμα. Ἀλλὰ πάλι... ἀρχαιολόγος ἄνθρωπος, μὲ τόσες γνώσεις, μ' ἐπιστημονι-

«Ὁ Χάνδος γύριζε λαχανιασμένος καὶ κόκκινος ἀπὸ χαρά, κουνώντας τὸ καπέλλο του...» (Σελ. 422, στ. γ'.)

κὸ πνεῦμα, ἦταν δυνατὸ νὰ γελασθῇ σὲ τόσο βαθμό; Κάποιο ἴχνος ἀλήθειας θὰ ὑπῆρχε σ' ὅλα αὐτά. Ὁ πωσδήποτε ὁ Παῦλος ὑποσχέθηκε ἐχεμύθεια.

Στὸ μεταξὺ ὁ κ. Κλοακὲν διάβασε προσεκτικὰ τὸ βιβλιαράκι τοῦ Χάνδου καὶ σημείωσε στὸ περιθώριο διάφορα κομμάτια ποὺ μποροῦσαν νὰ τοῦ χρησιμεύσουν. Καὶ πρῶτα-πρῶτα τὴν περιγραφὴ τοῦ νησιοῦ τοῦ Ροβινσῶν, ποὺ ἦταν ἐντελῶς ὅμοιο μ' ἐκεῖνο ὅπου βρίσκουνταν οἱ ναυαγοὶ τῆς «Ἥ ρ α ς». Ἡ ἴδια φύση, ἡ ἴδια διαμόρφωση τοῦ ἐδάφους, τὸ ἴδιο κλίμα, τὰ ἴδια φυτά, τὰ ἴδια ζῶα. Ἔπειτα τὸ ἀκόλουθο:

«Διάλεξα μιὰ μικρὰ πεδιάδα στὰ » πόδια ἑνὸς ψηλοῦ λόφου, ποὺ τὸ » μέτωπό του ἦταν σχεδὸν κάθετο » σὰν πρόσοψη σπιτιοῦ, ὥστε τίποτα » νὰ μὴ φθάνῃ ὡς ἐμένα ἀπὸ τὰπά» νω πρὸς τὰ κάτω. Στὴν πρόσοψη » αὐτὴ τοῦ βράχου ὑπῆρχε μιὰ τρύ» πα ὅμοια μὲ εἴσοδο ἢ θύρα ὑπο» γείου. Στὴν παραλία, κι' ἀκριβῶς » μπροστὰ σ' αὐτὴν τὴν τρύπα, ἀπο» φάσισα νὰ μπήξω τὸν στύλο τῆς » σκηνῆς μου. Τὸ πλάτος τῆς πεδιά» δας δὲν ἦταν περισσότερο ἀπὸ ἑ» κατὸ ***βέργια*** (τὸ ***βέργι*** εἶναι 358 » ὀργυιὲς) καὶ τὸ μάκρος της σχεδὸν » διπλάσιο. Μπροστὰ στὴν κατοικία » μου ἀποτελοῦσε σὰν ἕνα πράσινο » χαλί, ποὺ κατέβαινε ἀκανόνιστα » ἀπ' ὅλα τὰ μέρη ὡς τὴ θάλασσα. » ***Ἡ θέση αὐτὴ βρισκόταν πρὸς » τὰ βορειοδυτικὰ τοῦ λόφου*** κι' » ἔτσι ἤμουν προφυλαγμένος ἀπὸ τὴ » ζέστη ὅλη σχεδὸν τὴν ἡμέρα.

» Πρὶν στήσω τὴ σκηνή μου, ἐχά» ραξα μπροστὰ στὴν τρύπα τοῦ βρά» χου ἕνα ἡμικύκλιο, ποὺ ἡ μισὴ » διάμετρός του, ἀπὸ τὸ βράχο ὡς » τὴν περιφέρεια, ἦτκν περίπου 10 » ***βέργια***, κι' ὁλάκερη ἡ διάμετρος » 20, ἀπὸ τὴ μιὰν ἄκρη ὡς τὴν ἄλ» λη. Στὸ ἡμικύκλιο αὐτὸ ἔμπηξα » βαθιὰ δυὸ σειρὲς δυνατοὺς πασσά» λους, μυτεροὺς στὴν ἄκρη ποὺ ἐ» ξεῖχε ἀπ' τὴ γῆ πεντέμισυ πόδια. » Ἡ μιὰ σειρὰ ἀπεῖχε ἀπ' τὴν ἄλλη » πέντε σπιθαμές. Ἔπειτα ἔδεσα τοὺς » πασσάλους γύρω-γύρω μὲ σχοινιὰ » καὶ τοὺς ὑποστήριξα μ' ἄλλους μι» κρότερους, κι' ἔτσι ἔκαμα ἕνα φραγ» μὲ τόσο ἰσχυρό, ὥστε οὔτε ἄνθρω» πος οὔτε ζῶο θὰ μποροῦσε νὰ τὸν » ***παραβιάσῃ ἢ νὰ τὸν ὑπερπηδήσῃ.***

» Κατόπι ἄρχισα νὰ σκάφτω στὸ » βράχο καὶ νὰ κουβαλῶ τὰ χώματα » καὶ τὶς πέτρες στὰ πόδια τοῦ φρά» χτη μου, ὥστε σχημάτισα ***ἕνα εἴ» δος ταράτσας, ποὺ ὑψώθηκε » ἑνάμισυ περίπου πόδι ἀπὸ τὸ » ἔδαφος.*** Ἀλλὰ σύγχρονως, μὲ τὸ » σκέψιμο, ἄνοιξα σὰν ἕνα ὑπόγειο, » τὴν ἀποθήκη νὰ ποῦμε τοῦ σπιτιοῦ » μου, πίσω ἀκριβῶς ἀπ' τὴ σκηνή».

Παρακάτω ὁ Ροβινσῶν ἔλεγε:

«Οἱ πάτσαλοι τοῦ φράχτη μου ἔ» καμαν ρίζες κι' ἔγιναν δέντρα τόσο » ψηλὰ καὶ τόσο πυκνά, ὥστε θἄταν » ἀδύνατο νὰ μαντέψῃ κανένας πῶς » ἐκεῖ πίσω ὑπῆρχε κατοικία ἀν» θρώπου».

— Βλέπετε πόσο καθαρὴ εἶναι ἡ περιγραφή; εἶπε ὁ ἀρχαιολόγος στὴν Ἀνθή καὶ στὸ Χάνδο ποὺ πῆγαν νὰ τὸν βροῦν· ἔχουμε ὅλες τὶς ἀναγκαῖες πληροφορίες γιὰ κεῖνο ποὺ ζητοῦμε, ἀπὸ τὴ θέση ὡς τὴν ὄψη. Τώρα νὰ ἰδοῦμε, θὰ βροῦμε στὸ νησὶ ἴχνη κατοικίας ποὺ νἀνταποκρίνεται μ' αὐτὴ τὴν περιγραφή; Ἂν βροῦμε, δὲν θὰ ὑπάρχῃ πιὰ καμμιὰ ἀμφιβολία. Ἂν ὄχι, τότε ὅλ' αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ πάρουμε γι' ἁπλὲς συμπτώσεις καὶ τίποτα περισσότερο.

—Ἡ ὄψη μπορεῖ νἄχει μεταβληθεῖ, εἶπε ὁ Χάνδος, ποὺ τὸν ἐφόβιζε κάπως ἡ ἐπιστημονικὴ αὐτὴ αὐστηρότης.

— Δὲν τὸ πιστεύω. Σὲ διάστημα δυὸ αἰώνων, ἕνα νησὶ ἀκατοίκητο σὰν αὐτό, ὅπου δὲν φαίνεται νὰ γίνουνται σεισμοί, δὲν παρουσιάζει μεγάλες μεταβολές. Γιὰ νὰ βροῦμε τὴ θέση τῆς κατοικίας, θὰ κάμουμε ὅ,τι ἔκαμε κι' ὁ Σλῆμαν γιὰ νἀνακαλύψῃ τὴν Τροία. Μελέτησε ὅλα τὰ ἀρχαῖα κείμενα, μάζεψε ὅλες τὶς γεωγραφικὲς πληροφορίες ποὺ ἦταν σκόρπιες στὴν Ἰλιάδα καὶ στὴν Ὀδύσσεια, ἐσύγκρινε τὶς πληροφορίες αὐτὲς μ' ἐκεῖνες ποὺ εἶχε ὁ ἴδιος ταξιδεύοντας σ' ἐκεῖνα τὰ μέρη. Μ' αὐτὴ τὴ μέθοδο ἔλυσε τὸ πρόβλημα. Μιὰ μέρα πῆγε ἴσια σ' ἕνα γήλοφο κι' εἶπε μὲ πεποίθηση: «Ἐδῶ θἄταν ἄλλοτε ἡ Τροία». Ἔσκαψε καὶ τὴ βρῆκε.

— Λοιπόν, ἐμπρός! εἶπε ὁ Χάνδος ἁρπάζοντας μιὰν ἀξίνα κι' ἕνα πελέκι. Πᾶμε ἀμέσως!

— Ἂς πᾶμε, εἶπε ὁ κ. Κλοακέν.

Πῆραν μαζί τους καὶ τὴν Ἀνθή, καὶ πρῶτα πρῶτα πῆγαν πρὸς τὸ λόφο ἐκεῖνο ποὺ ἦταν πολὺ κοντὰ στὸν ὅρμο τοῦ νησιοῦ.

—Ὦ, νὰ κι' ὁ Κάζης ποὺ μᾶς ἀκολουθεῖ κρυφά, εἶπε ὁ Χάνδος· τὸν εἶδα καλά.

—Ὦ, μὰ εἶναι ἀνυπόφορος, φώναξε ἡ Ἀνθή. Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ κάμῃ ἕνα βῆμα χωρὶς νὰ τὸν ἔχῃ ἀπὸ πίσω του!

— Τοῦ ἔκαμα πολλὲς φορὲς τὴν παρατήρηση, μὰ δὲν ἀκούει τίποτα. Ἂς τον λοιπὸν νὰ κάνῃ ὅ,τι θέλει.

Σὲ λίγο οἱ τρεῖς ἐξερευνητὲς ἔφθασαν στὴν καρυφὴ τοῦ λόφου καὶ κοίταζαν ὁλόγυρα. Ἀλλὰ καμμιὰ τοποθεσία δὲν παρατήρησαν σὰν ἐκείνη ποὺ περιγράφεται στὸ βιβλίο. Ὁ κ. Κλοακὲν ξαναδιάβασε τὴν περιγραφὴ μὲ πρόσοχή κι' εἶπε:

—Ἡ ***πρόσοψη*** ποὺ λέει ἐδῶ, θὰ εἶναι χωρὶς ἄλλο ἀπὸ πίσω μας, ἀφοῦ ὁρίζει τὴ θέση της πρὸς τὸ βορειοδυτικὸ μέρος τοῦ λόφου. Πρέπει λοιπὸν νὰ πᾶμε πρὸς τὰ δυτικὰ τοῦ ὄρμου καὶ νὰ ζητήσουμε ἄλλο σημεῖο γιὰ ἐπισκόπηση.

Κατέβηκαν πάλι στὴν παραλία, ἀλλὰ πρὶν φτάσουν στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ ὄρμου, ὁ Χάνδος, ποὺ γύριζε πίσω του κάθε στιγμή, φώναξε δείχνοντας μιὰν ἄκρη γραμμὴ στὴ βορεινὴ πλευρὰ ἑνὸς λόφου:

—Ἐκεῖ θὰ εἶναι! Βλέπετε τὴν πυκνὴ ἐκείνη πρασινάδα, κι' ἀπὸ πάνω σὰ μιὰ στενὴ λουρίδα ἀπὸ πέτρες ποὺ ἐκτείνεται σ' ἀρκετὸ μάκρος; Θὰ εἶναι ἡ ***πρόσοψη*** ποὺ τὴ σκεπάζουν σήμερα τὰ δέντρα.

Ὁ κ. Κλοακὲν δὲν εἶχε ἀντίρρηση. Καθόλου ἀπίθανο γάταν κι' ἐκεῖ. Κι' ὁ Χάνδος ἄρχισε νὰ τρέχῃ πρὸς τὴ δεντροφυτεία ποὺ εἶχε δείξῃ, ἐνῶ οἱ ἄλλοι, πιὸ σιγά, τὸν ἀκολουθοῦσαν.

Ὕστερ' ἀπὸ ἕνα τέταρτο, ξαναγύρισε λαχανιασμένος, κόκκινος ἀπὸ χαρά, κουνώντας τὸ καπέλλο του.

—Ἐκεῖ εἶναι! φώναξε. Ἡ μικρὴ πεδιάδα ποὺ κατεβαίνει πρὸς τὴ θάλασσα, ἡ πρόσοψη τοῦ βράχου, ὁ φράχτης ἀπὸ δένδρα, ὅλα ὅπως τὰ λέει τὸ βιβλίο. Τὰ δέντρα αὐτὰ μάλιστα εἶναι τόσο πυκνὰ καὶ τόσο σφιχτοδεμένα μεταξύ τους, ὥστε ἀποτελοῦν ἀληθινὸ τεῖχος. Εὐτυχῶς μερικὰ ἔχουν ξεραθεῖ κι' ἀφίνουν τόπο γιὰ νὰ περάσῃ κανένας. Ἐλᾶτε γρήγορα!

Κι' ἀνέβηκε πάλι χωρὶς νὰ τοὺς περιμένῃ. Ὁ κ. Κλοακὲν κι' ἡ Ἀνθὴ τάχυναν τὸ βῆμα ἀνυπόμονοι κι' αὐτοὶ νὰ ἰδοῦν μὲ τὰ μάτια τους, νὰ βεβαιωθοῦν. Καὶ σὲ δέκα λεπτὰ βρίσκονταν μπροστὰ στὴ ***μικρὴ πεδιάδα.*** Ἔφθανε νὰ τὴν ἰδῇ κανεὶς γιὰ νὰ τοῦ διαλυθῇ κάθε ἀμφιβολία. Ἡ μικρὴ πεδιάδα βρισκόταν πραγματικῶς στὰ πόδια ἑνὸς λόφου. Τὸ πλάτος της ἦταν μερικὲς μόλις ἑκατοντάδες ἀγγλικὰ μέτρα, κατέβαινε μ' ἐλαφρὰ κλίση πρὸς τὴν κοιλάδα, βρισκόταν στὰ βορειοδυτικά, ἀπὸ πάνω της εἶχε μιὰ ψηλὴ πρόσοψη βραχώδη, καὶ τέλος ἀντίκρυ σ' αὐτὴ τὴν πρόσοψη, αἰωνόβια δέντρα, φυτεμένα κοντὰ-κοντά, χωρὶς ἄλλο ἀπὸ χέρι ἀνθρώπου, σχημάτιζαν κανονικὸ ἡμικύκλιο.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΑΣΠΡΟ ΦΙΔΙ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος—

—Ὡς αὔριο τὸ πρωΐ πρέπει νὰ ἔχῃς μαζέψει ὅλο αὐτὸ τὸ κεχρὶ καὶ νὰ τὸ βάλῃς πάλι στὰ σακκιά. Δὲν πρέπει νὰ λείψῃ οὔτε ἕνα σπειρί, γιατὶ ἀλλοιῶς θὰ χάσῃς τὸ κεφάλι σου.

Τὸ παιδὶ κάθησε στὸ περιβόλι κι' ἔκλαιγε τὴ μοίρα του ποὺ τὴν ἄλλη μέρα θἄχανε τὴ ζωή του, γιατὶ ἤξερε πῶς μιὰ τέτοια δουλειὰ ἦταν ὁλότελα ἀδύνατο νὰ γίνῃ. Ἐκεῖ ποὺ καθόταν κι' ἔκλαιγε, τὸν πῆρε ὁ ὕπνος καὶ τὰ ξημερώματα σὰν ξύπνησε εἶδε τὰ δέκα σακκιὰ νὰ στέκουν τὸ ἕνα δίπλα στ' ἄλλο γεμᾶτα ὡς ἐπάνω μὲ κεχρὶ καὶ στὸ χορτάρι νὰ μὴν βρίσκεται οὔτε ἕνα σπειρί, ὅπως εἶχε προστάξει ἡ βασιλοπούλα. Κι' αὐτὸ τὸ εἶχε κάνει ὁ βασιλιὰς τῶν μυρμηγκιῶν ποὺ εἶχε φέρει μαζί του ὁλόκληρο στρατὸ ἀπὸ μυρμήγκια κι' ὅλη τὴ νύχτα τὰ ἔβαλε καὶ δούλευαν καὶ μάζευαν τὸ κεχρὶ σπειρὶ-σπειρὶ καὶ γέμισαν τὰ σακκιά.

Σὰν βγῆκε λοιπὸν ὁ ἥλιος, κατέβηκε στὸν κῆπο ἡ βασιλοπούλα μοναχή της γιὰ νὰ ἰδῇ πῶς τὰ κατάφερε τὸ παλληκάρι. Καὶ σὰν εἶδε ὅλο τὸ κεχρὶ μαζεμένο τὰ σάστισε κι' ἡ ἴδια, γιατὶ δὲν τὸ περίμενε ἕνα τέτοιο πρᾶγμα. Δὲν φανέρωσε ὅμως τίποτε γιατὶ βαστοῦσε ἀκόμη ἡ περηφάνεια της καὶ εἶπε στὸ παιδί.

— Εἶναι ἀλήθεια, πῶς τὰ δύο πρῶτα ποὺ σοῦ ὥρισα τὰ ἔκανες. Μὰ δὲν θὰ γίνῃς ἄνδρας μου ἂν δὲν κάνῃς καὶ τὸ τρίτο. Θέλω νὰ μοῦ φέρῃς ἕνα μῆλο ἀπὸ τὸ δένδρο τῆς ζωῆς!

Τὸ καϊμένο τὸ παιδὶ οὔτε ἰδέα εἶχε ποὺ μποροῦσε νὰ βρίσκεται αὐτὸ τὸ δέντρο, μὰ ὡστόσο ἀποφάσισε νὰ πάῃ νὰ τὸ βρῇ.

Καββαλίκεψε λοιπὸν ἕνα ἄλογο καὶ ξεκίνησε. Περπάτησε μέρες πολλὲς χωρὶς νὰ φάῃ καὶ χωρὶς νὰ πιῇ, πέρασε τρία βασίλεια, μὰ πουθενὰ δὲν μπόρεσε νὰ βρῇ αὐτὸ τὸ δέντρο.

Ἕνα βράδυ νυχτώθηκε μέσα σὲ ἕνα δάσος καὶ καθὼς ἦταν ἀποκαμωμένος ξάπλωσε κάτω ἀπὸ ἕνα δέντρο γιὰ νὰ κοιμηθῇ. Ἐκεῖ ποὺ κόντευε νὰ τὸν πάρῃ ὁ ὕπνος, ἀκούει ἕνα κρὰ-κρὰ-κρὰ ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ κλαδιὰ τοῦ δέντρου κι' ἕνα χρυσὸ μῆλο πέφτει στὰ χέρια του. Τὴν ἴδια στιγμὴ τρία κοράκια πέταξαν ἀπὸ τὸ δέντρο καὶ κάθισαν στὰ γόνατά του καὶ τοῦ εἶπαν:

— Κρὰ-κρὰ-κρά. Εἴμαστε τὰ τρία κορακόπουλα ποὺ ἔσωσες ἀπὸ τὴν πεῖνα. Τώρα μεγαλώσαμε καὶ πετᾶμε πάνω ἀπὸ στεριὲς καὶ θάλασσες. Καὶ σὰν μάθαμε πῶς ζητοῦσες τὸ μῆλο ἀπὸ τὸ δέντρο τῆς ζωῆς πετάξαμε ὡς ἐκεῖ καὶ τὸ κόψαμε γιὰ χάρη σου.

Τέτοια χαρὰ ἔνοιωσε τὸ παλληκάρι ποὺ ξέχασε εὐθὺς τὴν κούρασή του. Ἔτρεξε στὴν ὁμορφη βασιλοπούλα καὶ τῆς πρόσφερε τὸ χρυσὸ μῆλο.

Ἐκείνη πῆρε ἕνα μαχαίρι, τοῦ ἔδωσε τὸ μισὸ κι' ἔφαγε κι' αὐτὴ τὸ ἄλλο μισό. Καὶ μόλις τὸ ἔφαγε, μαλάκωσε ἡ καρδιά της καὶ γέμισε ἀγάπη γιὰ τὸ παληκάρι. Τὸν πῆρε ἄντρα της κι' ἔζησαν εὐτυχισμένοι κι' ἂν δὲ πέθαναν θὰ ζοῦν ἀκόμη.

(Ἀπὸ τὸ γερμανικὸ τοῦ Grimm)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΤΟ ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΙ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΚΘ'.—Ἀπελπισία

— Δυστυχία μου, δυστυχία μου! φώναξε ὁ Μπέμπης μόλις διάβασε τὸ σημείωμα τοῦ θαλασσινοῦ Γαλαξειδιώτη.

Κι' ἔπεσε χάμω κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ σπαραχτικά.

Ὁ Ἀζόρ, ἔκπληκτος καὶ λυπημένος, ἔτρεξε κοντά του κι' ἄρχισε νὰ τὸν γλείφῃ γουλλίζοντας, σὰ νὰ τὸν ρωτοῦσε: «Τί ἔχεις, ἀγαπημένε μου μικρὲ κύριε; γιατὶ κλαῖς; τί σοῦ ἔκαμαν;»

— Θὰ μὲ ψήσουν, Ἀζόρ! τοῦ ἀποκρίθηκε μέσ' στὰ κλάματα ὁ Μπέμπης· θὰ μὲ ψήσουν καὶ θὰ μὲ φᾶνε! Εἶναι κακοῦργοι, καννίβαλοι, ἀνθρωποφάγοι αὐτοὶ οἱ Ἀραπάδες ποὺ μᾶς φαίνουνται τόσο καλοί! Μὲ

ταΐζουν, μὲ μπουκώνουν, γιὰ νὰ παχύνω! Τὸ ζῶο ποὺ ἔψηναν ἐκείνη τὴν ἡμέρα καὶ χόρευαν, δὲν ἦταν μεγάλη μαϊμού, ὅπως μοῦ φάνηκε ἀπὸ μακρυά. Ἦταν ἕνας δυστυχισμένος ἄνθρωπος, ὁ Πέτρος Πετρᾶς ἀπὸ τὸ Γαλαξείδι, ποὺ ἔπεσε στὰ χέρια τους μ' ἄλλους τρεῖς ναύτες. Τοὺς ἔψησαν ὅλους καὶ τοὺς ἔφαγαν. Καὶ τώρα εἶναι σειρά μου. Νά, ἅμα παχύνω ἀκόμα λίγο, θὰ μὲ σφάξουν καὶ θὰ μὲ βάλουν στὴ σούβλα σὰν τὸ ἀρνὶ τῆς Λαμπρῆς. Τί νὰ κάμω; Πῶς νὰ γλυτώσω; Εὐτυχισμένε Ἀζόρ, ἐσὺ δὲν ἔχεις κανένα φόβο! Τὰ σκυλιὰ δὲν τὰ τρῶνε. Μακάρι νἄμουν σκυλὶ κι' ἐγώ. Δυστυχία μου, δυστυχία μου!

Πολλὴν ὥρα ἔκλαψε ὁ Μπέμπης. Ἔπειτα ἄρχισε νὰ σκέπτεται τί μποροῦσε νὰ κάμῃ γιὰ νὰ γλυτώσῃ. Καὶ βρῆκε δυὸ πράγματα: Νὰ μὴν τρῶῃ, παρὰ ἴσα-ἴσα ποὺ νὰ μὴν πεθάνῃ τῆς πείνας. Ἔτσι θ' ἀδυνάτιζε, θὰ λίγνευε, οἱ Ἀραπάδες θὰ περίμεναν νὰ ξαναπαχύνῃ καὶ ὁ κατάδικος θὰ κέρδιζε καιρό. Δεύτερο, νὰ κοιτάζῃ νὰ τὸ σκάσῃ. Ἂν δὲν τὸν ἄφιναν νὰ κατεβῇ στὴ θάλασσα, μπορεῖ νὰ μὴ τὸν ἐμπόδιζαν νἀνεβῇ στὸ βουνό. Ἀπὸ κεῖ θἀπαιρνε τῶν ματιῶν του, θὰ πήγαινε μακρυά, νὰ τὸν χάσουν. Πάντα θἄβρισκε μπανάνες καὶ χουρμάδες νὰ τρῶῃ. Καὶ ποιὸς ξέρει, μποροῦσε νἄφτανε σὲ κανὲν ἄλλο χωριὸ Ἀραπάδων ποῦ νὰ μὴν ἦταν ἄνθρω-

ποφάγοι καὶ νὰ τὸν βοηθοῦσαν νὰ γυρίσῃ στὴν Ἑλλάδα...

Τοῦ κάκου! Καὶ τὰ δυὸ αὐτὰ ποὺ σκέφτηκε, τοῦ βγῆκαν σὲ κακό, Μόλις ἔβγαινε ἀπ' τὸ δάσος, μὲ σκοπὸ νὰ πάρῃ τὰ βουνά, πάντα βρισκόταν μπροστά του ἕνας Ἀράπης, ποὺ μὲ χίλια χάδια καὶ γλυκόλογα, τὸν ἔπαιρνε ἀγκαλιὰ καὶ τὸν γύριζε πίσω στὴν καλύβα του. Στὸ τέλος τὸ κατάλαβαν πὼς ἤθελε νὰ τὸ σκάσῃ καὶ δὲν τὸν ἄφιναν πιὰ οὔτε νὰ γυρίζῃ στὸ δάσος μοναχός του. Ἕνας δυὸ Ἀραπάδες πάντα τὸν ἀκολουθοῦσαν, ἢ κάθουνταν ἀπέξω ἀπ' τὴν καλύβα του καὶ τὸν φύλαγαν. Ἀμ' βέβαια, ἔτσι εὔκολα θἄφιναν νὰ τοὺς φύγῃ τὸ θρεφτάρι; Δὲν ἦταν τόσο κουτοί...

Ὁ Μπέμπης δὲν ἔτρωγε πιὰ σχεδὸν καθόλου. Ὅσα φαγιὰ καὶ φροῦτα τοῦ κουβαλοῦσαν, τὰ ἔδινε στὸν Ἀζόρ, στὶς μαϊμούδες, στὰ πουλιά, ἢ ἔσκαβε μέσα στὴν καλύβα καὶ τὰ παράχωνε. Φυσικά, ὕστερ' ἀπὸ λίγες ἡμέρες ἄρχισε νὰ λιγνεύῃ. Οἱ Ἀραπάδες ὅμως, ἀνύποπτοι — αὐτοὶ δὲν ἤξεραν γράμματα, οὔτε κἂν πὼς ὑπάρχουν, καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ φανταστοῦν πὼς ὁ Μπέμπης εἶχε μάθει τοὺς σκοπούς τους ἀπὸ τὸ σημείωμα τοῦ Γαλαξειδιώτη — ἐνόμισαν πὼς τὸ παιδὶ ἔπαθε καμμιὰ ἀρρώστεια. Ἄρχισαν λοιπὸν νὰ τοῦ κάνουν ξόρκια, ξεβασκάμματα, μαγικά, καὶ νὰ τὸν ἀναγκάζουν νὰ πίνῃ κάτι ἀπαίσια γιατρικά, ποὺ βρωμοῦσαν χειρότερ' ἀπ' ὅλα τὰ ρετσινόλαδα κι' ἦταν πιὸ πικρὰ ἀπ' ὅλα τὰ κινίνα τοῦ κόσμου. Τὸ μαρτύριο αὐτὸ ἦταν τόσο ἀνυπόφορο, ὥστε ὁ κακόμοιρος ὁ Μπέμπης ἀποφάσισε ν' ἀρχίσῃ πάλι νὰ τρώῃ καὶ... νὰ παχαίνῃ.

«Δὲν θὰ τὴ γλυτώσω, συλλογιζόταν· Ἀπελπισία!»

Ἀλλὰ καμμιὰ φορά, ἐκεῖ ποὺ δὲν τὸ περιμένει κανείς... ἂς εἶναι, θὰ σᾶς πῶ μεθαύριο τί θαῦμα ἔγινε.

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΤΡΙΑ ΜΑΓΙΚΑ

(ΛΑΪΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ)

Μιὰ φορὰ καὶ ἕνα ζαμάνι ἦταν ἕνα ἀντρόγυνο ποὺ εἶχε ἕνα μοναχοπαίδι καὶ τὸ λέγανε Προκόπη· αὐτὸ πήγαινε σχολεῖο καὶ τόσο πολὺ ἔπαιρνε τὰ γράμματα, ποὺ ὁ δάσκαλός του εἶχε νὰ τὸ κάνῃ μὲ τὴν ἐξυπνάδα του καὶ τὴ φρονιμάδα του.

Ἡ γυναῖκα περιποιότανε τὸν ἄντρα της καὶ τὸ παιδί της καὶ ἔκανε μόνη δλες τὶς δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ παστρικὰ καὶ γρήγορα.

Ὁ ἄντρας, φεύγοντας κάθε πρωὶ ἀπὸ τὸ σπίτι του συνήθιζε νὰ λέῃ: —«πάω στὴ δουλειά μου» — καὶ ἐγύριζε τὸ βράδυ.

Κάπου, κάπου ὅμως, γύριζε καὶ τὸ μεσημέρι κι' αὐτὸ ὅταν ἤταν νὰ γίνῃ, τῶλεγε στὴ γυναῖκα του ἀπὸ τὸ πρωὶ καὶ ὅσες φορὲς πήγαινε σπίτι του, εἶχε πάντοτε τὰ χέρια του γεμᾶτα ἀπὸ διάφορα καλούδια.

Μιὰ ἐποχὴ ποὺ ἔπεσε στὸν τόπο τους ἀρρώστια κακιά, ἀρρώστησε κι' αὐτὸς καὶ πέθανε μέσα σὲ μιὰ βδομάδα. Ἔτσι ἡ γυναίκα του ἔμεινε χήρα, μὲ μόνη παρηγοριὰ τὸ παιδί της, ποὺ ἤταν δεκαπέντε χρονῶν καὶ ἤθελε τρεῖς μῆνες νὰ τελειώσῃ τὸ σχολειό του.

Ἡ χήρα ὕστερα ἀπὸ τὴν πρώτη βδομάδα τῆς λύπης της, καθὼς ἔπασε νὰ σιγουρίσῃ τὸ σπιτικό της, εἶδε κρεμασμένη μιὰ φορεσιὰ τ' ἀντρός της, κι' ὅπως ἔκανε νὰ τὴν τινάξῃ, ἄκουσε νὰ κουδουνίζουν λεπτά.

Ἔψαξε τὶς τσέπες, καὶ βρῆκε μέσα σὲ μιά, εἴκοσι ὁλοκαίνουργα φλωριά. Βλέποντάς τα, ἄρχισε νὰ δέρνεται νὰ κλαίῃ καὶ νὰ μοιρολογάῃ.

«Ἄντρα μου καλόγνωμε καὶ χρυσοχέρη, πῶς νὰ σὲ ξεχάσω, ποὺ ὅσο ζοῦσες δὲν μοῦ ἔλειψε ποτὲ τίποτα; Γι' αὐτὸ ἡ λύπη ποὺ μ' ἄφισες εἶναι ἀδάσταχτη. Ἀκόμη καὶ πεθαμένος μᾶς ἐνοιάστηκες καὶ μᾶς ἄφησες τοῦτα τὰ φλωριά, ἀλλοιῶς τί θὰ γινόμουνα ἡ μαύρη ποὺ δὲν ξέρω νὰ ξενοδουλεύω».

—"Ὀχι μάννα, δὲν θὰ σ' ἀφίσω ἐγὼ νὰ ξενοδουλέψῃς, φώναξε ὁ γιός της ποὺ τὴν ἄκουσε, μεθαύριο ποὺ θὰ τελειώσω τὸ σχολεῖο θὰ πάω νὰ πιάσω δουλειά.

Ὕστερα ἀπὸ τρεῖς μῆνες ποὺ ἐτελείωσε ὁ Προκόπης τὸ σχολεῖο, μπῆκε σ' ἕνα ἐμπορικό.

Ἐκεῖ, μὲ τὴν προθυμιὰ ποὺ ἔδειχνε στὴ δουλειά του καὶ μὲ τὴν ἐξυπνάδα ποὺ εἶχε καὶ μὲ τὸν καλὸ τρόπο ποὺ περιποιότανε ὅσους ἐμπαιναν νὰ ψωνίσουν στὸ μαγαζί, ἔκανε τ' ἀφεντικό του νὰ τὸν συμπαθήσῃ, νὰ τοῦ κόψῃ σύντομα μισθό, καὶ κάθε λίγο τοῦ τὸν αὐγάτιζε.

Ἔτσι συντηροῦσε καλὰ τὸν ἑαυτό του καὶ τὴ μητέρα του.

Εἶχαν περάσει πέντε χρόνια ἀπάνω κάτω ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ πῆγε στὸ ἐμπορικό, ὅταν μιὰ ἡμέρα ποὺ ἔμεινε στὸ σπίτι του, θέλησε νὰ διορθώσῃ κάποια πόρτα ξεχαρβαλωμένη.

Σὰν ἐζήτησε ἀπὸ τὴ μητέρα του σφυρὶ γιὰ νὰ κτυπήσῃ μερικὰ καρφιά, ἐκείνη τοῦ ἔδωσε τὸ μπρούντζινο γουδόχερο.

Βλέποντάς το ὁ Προκόπης τῆς εἶπε:

—Καλά, δὲν ἔχουμε σφυρί, δὲν ἔχουμε σκεπάρνι ἢ τίποτε ἄλλο σχετικὸ σύνεργο, ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας δὲν εἶχε τίποτα τέτοιο;

—Δὲν θυμᾶμαι ποτέ, παιδί μου, νὰ τὸν εἶδα νὰ κρατάῃ ἐργαλεῖο, γιατὶ σὰν ἐρχότανε ἀπ' ἔξω, πρῶτα κατέβαινε βιαστικὸς στὸ ὑπόγειο ποὺ εἶχε ἕνα κρυψῶνα, καὶ ὕστερα ἀνέβαινε στὸ σπίτι.

Τὸ πρωὶ πρὶν νὰ φύγῃ, κατέβαινε πάλι σ' αὐτὸν καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἔβγαινε καὶ ξεπορτιζε, καὶ κάθε φορὰ ποὺ ἐμπαινόβγαινε, τὸν ἄκουα ποὺ τὸν κλείδωνε καὶ ξεκλείδωνε λὲς καὶ φύλαγε μέσα ἐκεῖ κάτι ποὺ δὲν ἤθελε νὰ τὸ ἰδῇ ἄλλος.

Ἐγὼ δὲν τὸν ρώτησα ποτὲ τί ἤθελε ποὺ ἀνεβοκατέβαινε δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα, γιατὶ σὰν παντρευτήκαμε μοῦ εἶπε πὼς οἱ καλύτερες νοικοκυρὲς εἶναι ἐκεῖνες ποὺ δὲν εἶναι περίεργες, καὶ δὲν εἶχε ἄδικο.

Εἶδα ἀπὸ τότε, πὼς πολλὲς γυναῖκες γιὰ νὰ ἔχουν αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα ἔπαθαν χίλια δυὸ κακά.

Τώρα ποὺ ἔγινε λόγος γιὰ τὸν κρυψῶνα, πάρε τὸ κλειδὶ ποὺ τὸ βρῆκα σὲ μιὰ φορεσιά του, ἄνοιξε καὶ κοίταξε μήπως βρῇς σφυρὶ ἢ κανένα παρόμοιο ἐργαλεῖο.

Ὁ Προκόπης πῆρε τὸ κλειδὶ καὶ κατέβηκε πηλάλα στὸ ὑπόγειο, ἄνοιξε τὸν κρυψῶνα καὶ βρῆκε μιὰ μικρὴ κόκκινη βελέντζα διπλωμένη στὰ τέσσερα, μιὰ σκούφια, καὶ μιὰ φλογέρα.

Τὰ πῆρε, ἀνέβηκε στὸ σπίτι καὶ δείχνοντάς τα στὴ μητέρα του, κράτησε τὴ φλογέρα καὶ ἄρχισε νὰ τὴν παίζῃ.

Σὲ λίγο εἶδαν γιὸς καὶ μάννα, πὼς μέσα ἀπὸ τὴ φλογέρα, κάθε δυὸ λεπτὰ τῆς ὥρας ἔβγαινε καὶ ἔπεφτε στὸ πάτωμα ἕνα φλωρί.

—Αὐτό, μάννα, εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα ἐργαλεῖα ἀπὸ ὅσα ὑπάρχουν στὸν κόσμο, εἶπε ὁ Προκόπης, γιὰ νὰ ἰδοῦμε τώρα καὶ τὰ ἄλλα.

Καὶ λέγοντας ἔτσι πῆρε τὴ σκούφια καὶ ἅμα τὴν ἔβαλε στὸ κεφάλι του ρώτησε:

—Ἐ! τί λές, μάννα, μοῦ πάει;

— Μπᾶ σὲ καλό σου, παιδάκι μου, σ' ἀκούω μὰ δὲν σὲ βλέπω.

—Ἐδῶ, μπροστά σου εἶμαι δὲν ἔφυγα.

—Ἐγὼ ὅμως δὲν σὲ βλέπω.

Τότε ὁ Προκόπης ἔβγαλε τὴ σκούφια ἀπὸ τὸ κεφάλι του καὶ ἡ μάννα του τὸν εἶδε.

Ἀμέσως ἐκεῖνος ἐφόρεσε τὴ σκούφια στὴν μητέρα του καὶ τὴν ἔχασε ἀπὸ τὰ μάτια του.

—Μάννα, ποῦ πῆγες; τῆς ἐφώναξε τότε.

—Ἐδῶ εἶμαι, παιδί μου, δὲν κουνήθηκα ἀπὸ τὴ θέση μου, κ' ἐνῶ τοῦ μιλοῦσε ἔβγαλε ἀπὸ τὸ κεφάλι της τὴ σκούφια, καὶ ἔτσι τὸ παιδί της τὴν εἶδε στὴν ἴδια μεριὰ ποὺ στεκόταν ἀπ' ἀρχῆς.

Ξανάβαλαν μὲ τὴν ἀράδα, γιὸς καὶ μάννα τὴ σκούφια καὶ εἶδαν ὅτι, ὁποιος ἀπὸ τοὺς δυὸ τὴν φοροῦσε γινότανε ἄφαντος γιὰ τὸν ἄλλον. Τότε εἶπανε πὼς ἡ σκούφια ἤταν ἕνα ἄλλο εἶδος, καὶ πολὺ σπουδαῖο σύνεργο.

Ἔπειτα ὁ νέος ξεδίπλωσε τὴν βελέντζα, τὴν ἄπλωσε κατὰ γῆς, καὶ ἐδιάβασε πάνω της κεντημένα τοῦτα τὰ λόγια.

Μ' ἕναν μόνο ταξιδεύω
δυὸ σὰν γίνουν δὲν σαλεύω.

Ἀφοῦ τὴν κοίταξε λίγο ξαπλώθηκε πάνω σ' αὐτὴν καὶ εἶπε:

— Τί ἀναπαυτικιὰ ποὺ εἶναι, ἀχ! νὰ μποροῦσα νὰ ἔκανα ἕναν περίπατο μαζί της.

— Γιὰ ποῦ; τὸν ρώτησε ἡ μάννα του;

—Ὦς τὸ δάσος καὶ νὰ γύριζα.

Δὲν πρόφτασε νὰ τὸ εἰπῇ καὶ φρρρ... πέταξε ἡ βελέντζα, τὸν πῆγε ὦς τὸ δάσος καὶ τὸν ἔφερε πίσω.

Μάννα καὶ γιὸς τὰ εἶχαν χάσει μὲ τὰ δσα εἶδανε ἀπὸ τὴ φλογέρα, τὴ σκούφια, καὶ τὴν βελέντζα καὶ νομίζαν πὼς ἔβλεπαν ὄνειρα, καὶ γιὰ νὰ ξεκαθαριστῇ ἡ ἀλήθεια, τὸ παιδὶ ξανάπαιξε τὴ φλογέρα, καὶ ἡ μάννα του μάζεψε τὰ φλωριὰ ποὺ ἔβγαιναν ἀπὸ μέσα της.

Σὰν ἔγινε κι' αὐτό, ἡ μητέρα τοῦ Προκόπη θυμήθηκε καὶ εἶπε στὸ γιό της.

— Τώρα ξηγιῶνται μερικὰ πράγματα τοῦ μακαρίτη τοῦ πατέρα σου, ποὺ μοῦ εἶχαν φανεῖ παράξενα καὶ νὰ πῶς: Μιὰ δυὸ βραδυὲς ἐκεῖ ποὺ κοιμόταν, τὸν ἄκουσα νὰ παραμιλάῃ, καὶ τὴ μιὰ φορὰ νὰ λέῃ γιὰ ἕναν τόπο ποὺ ἔκανε τόση ζέστη, καὶ πὼς ἐκεῖ ὁ ἥλιος ἔψηνε τὸ ψωμί, καὶ τὴν ἄλλη γιὰ κάποιο μέρος ποὺ ἔκανε τόσο κρῦο καὶ ὅλα ἤταν ἄσπρα ἀπὸ τὸ χιόνι καὶ παγωμένα. Τὸ πρωὶ ποὺ ξύπνησε τοῦ ζήτησα νὰ μοῦ τὰ ἐξηγήσῃ, μὰ μοῦ εἶπε πὼς θὰ εἶχε ἰδεῖ ὄνειρο καὶ δὲν θυμότανε τίποτα. Ἀπὸ τὰ λόγια του ἐκεῖνα, δὲν ἔμεινα εὐχαριστημένη, καὶ μοῦ πέρασε ἡ ἰδέα πὼς μποροῦσε νὰ ἤταν ξωτικό, γιατὶ στὰ παραμιλητά του ἔλεγε τόσο παράξενα πράγματα, καὶ γιατὶ ἐνῶ ἔλειπε ὅλη μέρα στὴ δουλειά του, ὅπως ἔλεγε, ποτὲ δὲν εἶχε γυρίσει μὲ ροῦχα λερά, καὶ οὔτε καὶ τὰ χέρια του ἤταν ροζιάρικα, ποὺ θὰ πῇ πὼς ἂν ἔκανε δουλειές, αὐτὲς θὰ ἤταν μόνο τοῦ ποδαριοῦ».

Τελειώνοντας τὰ λόγια της αὐτά, ἔδειξε στὸ γιό της τὰ πράγματα ποὺ εἶχε βρεῖ στὸν κρυψῶνα καὶ τοῦ εἶπε:

— Νά παιδί μου, ἡ κληρονομιὰ ποὺ σοῦ ἄφησε ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας σου, μὰ νἄχῃς τὴν εὐχή μου νὰ τὴν μεταχειρίζεσαι πάντα γιὰ καλό. Ἂν ποτὲ καμμιὰ φορὰ σὲ απρώξῃ ὁ ὀξαποδῶ νὰ κάνῃς μ' αὐτὰ κακό, καὶ σὺ βρεθεῖς ἀδύναμος καὶ τὸ κάνεις, νἄχῃς τὴν κατάρα μου καὶ τὰ φλωριὰ ποὺ θὰ βγάζῃς ἀπὸ τὴ φλογέρα νὰ μὴ φτουράνε στὰ χέρια σου, παρὰ νὰ γίνουνται στάχτη καὶ κορνιαχτός. Ἄκου καὶ τὴν παροιμία ποὺ μικρὴ τὴν πρωτόμαθα ἀπὸ τὴ γιαγιά μου:

«Εὐχὴ γονιῶν ἀγόραζε καὶ τὰ βουνὰ [περπάτει
καὶ τὰ βουνὰ νὰ πέφτουνε καὶ σὺ νὰ [μὴ φοβᾶσαι».

Τώρα ποὺ τὴν ἄκουσες φρόντισε νὰ ἔχῃς πάντοτε τὴν εὐχή μου γιὰ φυλαχτό σου.

— Ξέρε το, μάννα, πὼς αὐτὰ ποὺ βρῆκα ἀπὸ τὸν πατέρα, δὲν θὰ μὲ κάνουν τεμπέλη, θ' ἀνοίξω μεγάλο ἐμπορικό, γιατὶ μ' ἀρέσει ἡ δουλειὰ ὅπως τόσο πρόθυμα τὴν ἄρχισα ἐδῶ καὶ πέντε χρόνια. Θὰ εἶμαι εὐχαριστημένος νὰ κερδίζω τὰ χρειαζούμενα χωρὶς νὰ λογαριάζω τὰ φλωριὰ τῆς φλογέρας, ποὺ μόνο σὲ ὥρα ἀνάγκης θὰ τὴν παίζω γιὰ νὰ τὰ ἔχω.

— Πρὶν ἀνοίξῃς, γιέ μου, τὸ μαγαζί γιὰ νὰ κάνῃς τὸ μεγάλο ἐμπόριο ποὺ λογαριάζεις, ἐγὼ βρίσκω καλύτερο νὰ ταξιδέψῃς μερικοὺς μῆνες μὲ τὴν βελέντζα σὲ διάφορα μέρη τῆς γῆς τῆς οἰκουμένης, γιὰ νὰ μάθῃς τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ τοῦ κόσμου. Ἐκεῖ θὰ βλέπῃς καὶ θὰ διαλέγῃς τὶς διάφορες πραγμάτειες ποὺ θὰ θέλῃς ἀργότερα γιὰ τὸ μαγαζί σου, ἀκόμη θὰ παίρνῃς μαζί σου τὴ φλογέρα καὶ τὴν σκούφια γιὰ νἄχῃς ἀπὸ τὴ μιά, τὰ λεπτὰ ποὺ θὰ σοῦ χρειάζουνται στὰ ξένα ποὺ θὰ γυρίζῃς, καὶ μὲ τὴν ἄλλη νὰ γίνεσαι ἄφαντος ὅταν τὸ καλέσῃ ἡ ἀνάγκη.

Ὅπως τὰ εἶπανε μάννα καὶ γιὸς γιὰ τὰ ταξίδια, ἔτσι καὶ ἔγινε, καὶ κάθε φορὰ ποὺ γύριζε ὁ Προκόπης, ἔλεγε στὴ μάννα του τὸ τί εἶδε καὶ ἄκουσε στὰ ξένα.

Κάποτε, μόλις ἔφθασε σὲ μιὰ μεγάλη πολιτεία, εἶδε νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὸ λουτρὸ ἀνάμεσα στὶς βάγιες της μιὰ πεντάμορφη κοπέλλα, καὶ τόσο θαμπώθηκε ἀπὸ τὴν ἀσύγκριτη ὀμορφιά της, ποὺ ἀπὸ τὴν ἴδια στιγμὴ ἀποφάσισε νὰ τὴν κάνῃ γυναῖκα του.

Ρωτώντας ποιὸς ἤταν ὁ πατέρας της γιὰ νὰ τὴν γυρέψῃ, ἔμαθε πὼς ἤταν ἕνας μεγάλος ἄρχοντας, καὶ πὼς ἡ κόρη ἤταν πολὺ περήφανη καὶ δὲν ἔπαιρνε ἄντρα ὁποιον καὶ ὁποιον, παρὰ μόνο βασιλόπουλο ἢ κανένα ἀρχοντόπουλο ὡραῖο καὶ πολὺ πλούσιο.

Πρὶν ὅμως τὴ ζητήσῃ, πῆγε καὶ ἔμεινε στὸ καλύτερο ξενοδοχεῖο καὶ ἄρχισε νὰ ξοδεύῃ τόσα, ποὺ μόνο βασιλόπουλα θὰ μποροῦσαν νὰ τὸ κάνουν.

Σὲ λίγο μέσα σ' ὅλη ἐκείνη τὴν πολιτεία μιλοῦσανε γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὰ πλούτη τοῦ ξένου καὶ καλοτυχίζανε ἐκείνη ποὺ θὰ τὸν ἔπαιρνε ἄντρα της. Γιὰ τοῦτο ἄρχισαν νὰ τοῦ πηγαίνουν πολλὰ προξενειά.

Αὐτὸς ὅμως, ὅσο ἔβλεπε ποὺ δὲν τὸν ζητοῦσαν ἀπὸ κεῖ ποὺ περίμενε, δὲν ἔλεγε οὔτε ναί οὔτε ὄχι, παρὰ γύρευε καιρὸ ν' ἀποφασίσῃ καὶ ν' ἀπαντήσῃ· στὸ τέλος ἔβαλε ἕνα προξενητὴ νὰ γυρέψῃ ἀπὸ τὸν πατέρα της τὴν ἀρχοντοπούλα.

Ὁ πατέρας ἐδέχτηκε πρόθυμα καὶ τῶπε τῆς κόρης του. Ἐκείνη στὴν ἀρχὴ δὲν ἤθελε, οὔτε νὰ τ' ἀκούσῃ, τὴν ἀνάγκασαν ὅμως οἱ γονεῖς της τόσο ποὺ εἶπε στὸ τέλος μὲ κρύα καρδιὰ τὸ ναί.

Γιὰ νὰ μὴ πολυλογοῦμε σὲ ὀχτὼ ἡμέρες ἔγιναν τ' ἀραβωνιάσματα, καὶ τὰ δῶρα ποὺ ἔκανε ὁ Προκόπης στὴν ἀραβωνιαστικιά του ἤταν τόσο πολλὰ καὶ φανταχτερὰ ποὺ θἄμπωσαν ὅσους τὰ εἶδαν καὶ τοὺς ἔκαναν νὰ μιλᾶνε γι' αὐτὰ ὅπου στέκουνταν καὶ ὅπου βρίσκονταν.

Ὅταν ξαναπῆγε ὁ Προκόπης στὸ σπίτι τοῦ πεθεροῦ του, παρατήρησε πὼς ἡ ἀραβωνιαστικιά του τὸν δέχτηκε μὲ κρεμασμένα μοῦτρα.

Αὐτὸ τὸν στενοχώρησε πολὺ καὶ γιὰ νὰ τὴν κάνῃ νὰ τὸν θαμμάξῃ, ἐφόρεσε βιαστικὰ τὴ σκούφια του καὶ ἄρχισε νὰ τῆς μιλάῃ.

Ἐκείνη ποὺ τὸν ἄκουε χωρὶς καὶ νὰ τὸν βλέπῃ παραξενεύτηκε, καὶ τοῦ ζήτησε νὰ τῆς ἐξηγήσῃ πὼς ἐνῶ γινότανε ἄφαντος ἄκουε τὴ φωνή του.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΣΕΦΕΡΑΝΣ

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Μὰ ὁ τρόμος τοὺς εἶχε παραλύσει σὲ τέτοιο σημεῖο, ποὺ κανένας τους δὲν τόλμησε νὰ φωνάξῃ ἢ νὰ πέσῃ στὸ νερὸ γιὰ νὰ βγῇ ἔξω κολυμπώντας.

Ἡ ἀδράνεια αὐτὴ εἶναι φυσικὴ στοὺς Ἀνναμίτες ποὺ εἶναι ἕνας λαὸς χωρὶς καμμιὰ πρωτοβουλία, ἀνίκανος νὰ κυβερνηθῇ μονάχος του, καὶ ἀκολουθεῖ πάντοτε τοὺς τυράννους του σὰν ἕνα ἄβουλο κοπάδι ἀρνιῶν, ἀπὸ τότε ποὺ πλάσθηκε ὁ κόσμος.

Ὡστόσο ὁ «Μονόκερος» ἀπομακρύνθηκε καὶ πάλι ἀπὸ τὴν προκυμαία καὶ ἄρχισε ν' ἀνεβαίνῃ, ἀλλὰ τούτη τὴ φορὰ μόλις ἔφθασε στὴ συμβολὴ τῶν δύο ποταμῶν ἔστριψε καὶ μπῆκε στὸν Σόγκ-Κόϋ.

— Ἐδῶ δὲν ξέρω νὰ σᾶς ὁδηγήσω, εἶπε ὁ πιλότος στὸν ἀρχιληστή. Δὲν ἔχω ποτὲ μοῦ ταξιδέψει στὸν Σόγκ-Κόϋ.

— Τράβα, πρόσταξε μὲ ἀπάθεια ὁ Νγκουγιέν. Ἐὰν τρακάρουμε πουθενὰ δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ βγοῦμε στὴ στεριά. Πρόσεξε ὅμως μὴν τὸ κάνεις ἐπίτηδες!

Ὁ Ἄσπρος Λύκος δὲν σκόπευε νὰ πάῃ πολὺ μακρυὰ μὲ τὸ κλεμμένο πλοῖο. Ἤθελε νὰ φθάσῃ μόνο ὡς τὸ Ποὺ-Γιὲν-Μπίν καὶ νὰ τὸ περάσῃ, ὅσο τοῦ ἦταν δυνατό. Κατόπιν θὰ ἔβγαινε στὴ στεριά, ἀφοῦ ὅμως πρῶτα ἔπαιρνε ἀπὸ τὸ πλοῖο ὅ,τι ἦταν δυνατὸ ν' ἁρπάξῃ.

Ὡστόσο ὁ πιλότος δὲν μπόρεσε νὰ ὁδηγήσῃ τὸν Νγκουγιὲν ὡς ἐκεῖ ποὺ ἐπιθυμοῦσε.

Ὁ «Μονόκερος» χτύπησε ἐπάνω σ' ἕνα βράχο πολὺ πρὶν φθάσει στὸ Ποὺ-Γιὲν κι' ὁ πιλότος ἀναγκάστηκε νὰ τὸν ρίξῃ ἔξω, στὴν ἀπόκρημνη ὄχθη, ὅπου ἔγειρε ὁλόκληρος ἀπὸ τὸ ἕνα πλευρό.

Ὁ Νγκουγιὲν ἦταν ἔξω φρενῶν. Πρόσταξε ν' ἀποβιβασθοῦν εὐθὺς ὅλοι οἱ ἐπιβάτες καὶ ἐπιστάτησε ὁ ἴδιος στὴν ἀποβίβαση.

Ἡ Σιμόνη, ἡ Τὶ-Σάϋ, ὁ Μὸ κι' οἱ δυὸ Γάλλοι ἄποικοι μεταφέρθηκαν μὲ μύριες προφυλάξεις στὴ στεριά. Ὕστερα ὁ Ἄσπρος Λύκος ἀποβίβασε τοὺς ἰθαγενεῖς ἐπιβάτες. Αὐτὸς ὁ ἴδιος πήδησε τελευταῖος ἀπ' τὸ πλοῖο.

Οἱ πειρατὲς εἶχαν δέσει ἐπάνω στὰ κατάρτια τοῦ βαποριοῦ τὸν πιλότο, τὸν μηχανικὸ καὶ τοὺς θερμαστὲς καὶ τοὺς ἄφισαν ἐκεῖ. Μαζί τους ἔπαιρναν, σὰν θριαμβευτικὰ τρόπαια τὶς κεφαλὲς τῶν νεκρῶν κι' ἐκτὸς ἀπ' αὐτὲς ὅ,τι μπόρεσαν νὰ πλιατσικολογήσουν σὲ τρόφιμα, χρήματα κι' ὅπλα ἀπὸ τὸ πλοῖο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Τὸ Τελευταῖο γράμμα

Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα τί γινόταν ὁ Ντενὴ ποὺ τὸν εἴχαμε ἀφίσει στὸ ματικός. Θὰ πᾶμε μὲ βῆμα στρατιωτικὸ ὡς τὸν σταθμό, γιατὶ σ' ἄφισα νὰ κοιμηθῇς ὡς τὴν τελευταία στιγμὴ καὶ πρέπει νὰ κάνουμε γρήγορα ἂν δὲν θέλουμε νὰ χάσουμε τὸ τραῖνο.

Ὁ Ντενὴ δὲν κάθισε νὰ τοῦ τὸ ξαναποῦνε δυὸ φορές, ἀλλὰ ὅταν σηκώθηκε εἶχε τὴν ἐντύπωση πὼς θὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ περπατήσῃ, τόσο πιασμένα αἰσθανόταν τὰ πόδια του.

— Καὶ μοῦθελες κιόλας νὰ πᾶς μαζὶ μὲ τοὺς στρατιῶτες, ἔκανε πειρακτικὰ ὁ ὁπολοχαγός. Ἔλα, βάλε δύναμη ἀγόρι μου!.. Βῆμα ταχό! Ἕν-δυό, ἕν δυό!

Εὐτυχῶς ὁ σταθμὸς δὲν ἦταν μακρυὰ κι' ἕνα κοντινὸ σφύριγμα ἔκανε τὸν Ντενὴ νὰ ταχύνῃ ἀκόμη περισσότερο τὸ βῆμα του. Ὁ ὁπολοχαγὸς κι' ὁ Ντενὴ μπῆκαν μέσα στὸ σταθμὸ τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ τὸ τραῖνο σταματοῦσε.

Ἕνας ψηλὸς καὶ ὡραῖος ἄνδρας, καμμιὰ σαραντάριά ἐτῶν, μὲ μιὰ κόκκινη ταινία παρασήμου περασμένη στὴν μπουτονιέρα του, κατέβηκε ἀπὸ τὸ μοναδικὸ βαγόνι πρώτης θέσεως μὲ ζωηρότητα νεανική.

— Ἀγόρι μου! ἔκανε ἁπλώνοντας τὰ χέρια του στὸν Ντενὴ ποὺ ὥρμησε στὴν ἀγκαλιά του ὡσὰν τὰ πόδια του νὰ εἶχαν κάνει φτερά.

Μὴ θέλοντας νὰ ταράξῃ τὴ συγκινητικὴ αὐτὴ συνάντηση τοῦ πατέρα μὲ τὸν γιό, ὁ Λενουὰρ πιὸ πολὺ συγκινημένος ἀπ' ὅ,τι ἤθελε νὰ δείξῃ, εἶχε σταθεῖ διακριτικὰ κάπως παράμερα.

— Τί φοβερὸ πλήγμα γιὰ τὴ μητέρα σου, παιδί μου, εἶπε ὁ κύριος Ντελαλάντ. Πῶς ἔγιναν ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ πῶς κατώρθωσες ἐσὺ νὰ ξεφύγῃς ἀπὸ τὰ χέρια τῶν πειρατῶν; Καὶ ἡ Σιμόνη, ἡ καρούλα μου, ποῦ βρίσκεται;

— Δὲν πιστεύω νὰ τὴν κακομεταχειρίζονται οἱ πειρατές, εἶπε ὁ Ντενή. Ἀλλὰ στάσου μιὰ στιγμή, πατέρα, δὲν εἶμαι μόνος μου ἐδῶ!

Ὁ Λενουὰρ ἐντυμεξοῦ πλησίασε βλέποντας τὸν Ντενὴ ποὺ στρεφόταν πρὸς τὸ μέρος του κι' ὁ διοικητὴς ἔσφιξε θερμὰ τὸ χέρι τοῦ ἀξιωματικοῦ ποὺ στεκόταν μὲ σεβασμὸ μπροστά του.

— Πῶς, ὁπολοχαγέ μου; ἔκανε. Τί εὐχάριστη ἔκπληξη ἦταν αὐτή; Εἴχατε ξεκινήσει ἀπὸ τὸ Χανόϊ μὲ τ' ἀεροπλάνο σας γιὰ τὸ Βιέτρι, καὶ τώρα σᾶς βλέπω ἐδῶ;

«Στὸ δρόμο ὁ Ντενὴ διηγήθηκε στὸν πατέρα του ὅλα τὰ διατρέξαντα». (Σελ. 427, στ. α'.)

Ποὺ-Τὸ μαζὶ μὲ τὸν φίλο του τὸν ἀεροπόρο Λενουάρ;

— Ὤ, πα! Ὤ, πα!

Οἱ φωνὲς αὐτὲς συνοδευόμενες κι' ἀπὸ δυνατὰ σκουντήματα ἐξύπνησαν ἐπιτέλους τὸ παιδὶ ἀπὸ τὸν ἀνακουφιστικὸ ὕπνο ὅπου εἶχε βυθιστεῖ ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀναχώρηση τοῦ στρατοῦ.

— Ἔ... τί; Οἱ πειρατές; ἔκανε μισοξύπνιος ἀκόμη. Ἄ, μὲ συγχωρεῖτε, ὁπολοχαγέ μου.

Ὁ Λενουὰρ γελοῦσε μὲ τὴν καρδιά του.

— Οἱ πειρατὲς βρίσκονται πολὺ μακριά, εἶπε. Ἔλα σήκω, πρέπει νὰ βιαστοῦμε!

Ὁ Ντενὴ τεντώθηκε. Ὤ, Θεέ μου, τί κομάρα ποὺ αἰσθανόταν!

— Ἡ κίνηση θὰ σὲ ξεμουδιάσῃ, μικρέ μου, εἶπε ὁ καλόκαρδος ἀξιω-

— Τί τὰ θέλετε, κύριε διοικητά. Τὰ φτερά μας δὲν εἶναι ἀκόμη σίγουρα. Εἶμαι ὅμως πολὺ εὐχαριστημένος γιὰ τὸ μικρό μου ἀτύχημα ποὺ μοῦδωσε τὴν εὐκαιρία νὰ φανῶ ὁπωσδήποτε χρήσιμος στὸ γιό σας. Πρῶτα ἀπ' ὅλα ὅμως πρέπει νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι κι' ὁ λοχαγὸς Μπαμπερζὲ κάνει ὅτι μπορεῖ γιὰ νὰ συλλάβῃ τοὺς πειρατὲς καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν κόρη σας. Αὐτὴ κιόλας τὴ στιγμὴ ἔχει σταλεῖ ἕνα ἰσχυρότατο ἀπόσπασμα γιὰ καταδίωξη τοῦ Ἀσπρου Λύκου κι' εἶμαι βέβαιος πὼς πολὺ γρήγορα οἱ πειρατὲς θὰ ἔχουν περικυκλωθῇ ἀπ' ὅλες τὶς μεριές.

— Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ, ὁπολοχαγέ μου, εἶπε ὁ πατέρας τοῦ Ντενή, σφίγγοντας μὲ συγκίνηση τὸ χέρι τοῦ νεαροῦ ἀεροπόρου.

Στὸ δρόμο ὁ Ντενὴ διηγήθηκε στὸν πατέρα του ὅλα τὰ διατρέξαντα κι' ἡ γλῶσσα του δούλεψε ἀκόμη περισσότερο ἀπ' ὅ,τι εἶχαν δουλέψει τὰ πόδια του τὸ περασμένο βράδυ.

Ἐκεῖνο ποὺ ἔκανε τὸν διοικητὴ ν' ἀγανακτήσῃ καὶ νὰ θυμώσῃ περισσότερο ἀπὸ κάθε τι ἄλλο, ἦταν ἡ ἀχαρακτήριστη διπροσωπεία τοῦ Μπά

— Δὲν μπορεῖ νὰ ἔχῃ κανεὶς σὲ κανένα ἐμπιστοσύνη, εἶπε. Ὁ ἀχρεῖος αὐτὸς μοῦ φαινόταν τόσο ἔμπιστος ὅσο κι' ὁ ἴδιος ὁ ἑαυτός μου καὶ νά, ποὺ μπρὸς στὰ μάτια μου ἔκανε ὁλόκληρη συνομωσία. Μὰ τὴν ἀλήθεια ὁ Νγκουγιὲν ξέρει νὰ διαλέγῃ τοὺς ἀνθρώπους του! Ἀλλά, θὰ γελάσῃ καλύτερα ὅποιος γελάσῃ τελευταῖος. Ἀπὸ μέρους μου εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ δώσω μιὰ γιὰ πάντα τέλος σ' αὐτὴ τὴ φοβερὴ ληστοκρατία τοῦ Τογκίνου καὶ εἶμαι βέβαιος πὼς κι' ἡ κυβέρνηση θὰ μὲ βοηθήσῃ. Πρέπει νὰ ἐνεργήσουμε. Ὁ λοχαγὸς Μπαμπερζὲ δὲν σᾶς εἶπε πότε σκόπευε νὰ γυρίσῃ πίσω, ἀγαπητέ μου Λενουάρ;

— Ὅλα θὰ ἐξαρτηθοῦν ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀποστολῆς του, ἀποκρίθηκε ὁ ἀεροπόρος. Ἂν τὸ καϊκι ἔμεινε ἀγκυροβολημένο στὴ θέση του, μπορεῖ τούτη τὴ στιγμὴ νὰ κρατάῃ κιόλας στὰ χέρια του τοὺς κακούργους. Μὰ γιὰ νὰ σᾶς μιλήσω μὲ εἰλικρίνεια, αὐτὸ μοῦ φαίνεται κάπως ἀπίθανο. Εἶναι πολὺ πιὸ φυσικὸ ὁ Νγκουγιὲν νὰ μὴν ἔχασε καιρὸ ὕστερα ἀπὸ τὴ φυγὴ τοῦ Ντενή.

— Δηλαδὴ θέλετε νὰ πῆτε πὼς πρέπει νὰ ἔχω ὑπομονή. Ἐσεῖς πότε λογαριάζετε νὰ ἐξακολουθήσετε τὴν πτήση σας;

— Αὔριο, κύριε διοικητά, ἐκτὸς ἂν τύχῃ κανένα ἀπρόοπτο. Ὁ μηχανικὸς ἤρθε. Τὸν βλέπω ποὺ μοῦ κάνει νοήματα. Ἔφθασε μὲ τὸ ἴδιο τραῖνο μὲ σᾶς.

— Σᾶς ρωτῶ, γιατὶ θὰ μοῦ ἔκανε μεγάλη εὐχαρίστηση ἂν μπορούσαμε νὰ περάσουμε τ' ἀπόγευμα μὲ τὴ συντροφιά σας.

— Ὤ, μὰ δὲν θέλω καὶ καλύτερα, κύριε διοικητά. Ἐπιτρέψτε μου μονάχα νὰ δώσω μερικὲς ὁδηγίες στὸν μηχανικό μου κι' ὕστερα θὰ εἶμαι στὴν ἀπόλυτη διάθεσή σας.

— Μὰ σᾶς παρακαλῶ, κάνετε τὴ δουλειά σας, μὴν ἐνοχλεῖσθε ἀπὸ μᾶς. Μποροῦμε μάλιστα νὰ ἔρθουμε μαζί σας καὶ νὰ παρακολουθήσουμε τὴν ἐπιδιόρθωση τοῦ ἀεροπλάνου. Θὰ εἶναι πιὸ ἐνδιαφέρον παρὰ νὰ χαζεύουμε στοὺς δρόμους τοῦ Ποὺ-Τὸ περιμένοντας νὰ γυρίσῃ τὸ ἀπόσπασμα.

— Ποὺ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲν θὰ γυρίσῃ σήμερα, πατεροῦλη μου, εἶπε ὁ Ντενή. Ἄχ ναί, κύριε Λενουάρ, πάρτε μας νὰ ἰδοῦμε τὸ

ΤΟ ΚΛΕΜΜΕΝΟ ΣΑΛΤΣΙΤΣΟΤΟ

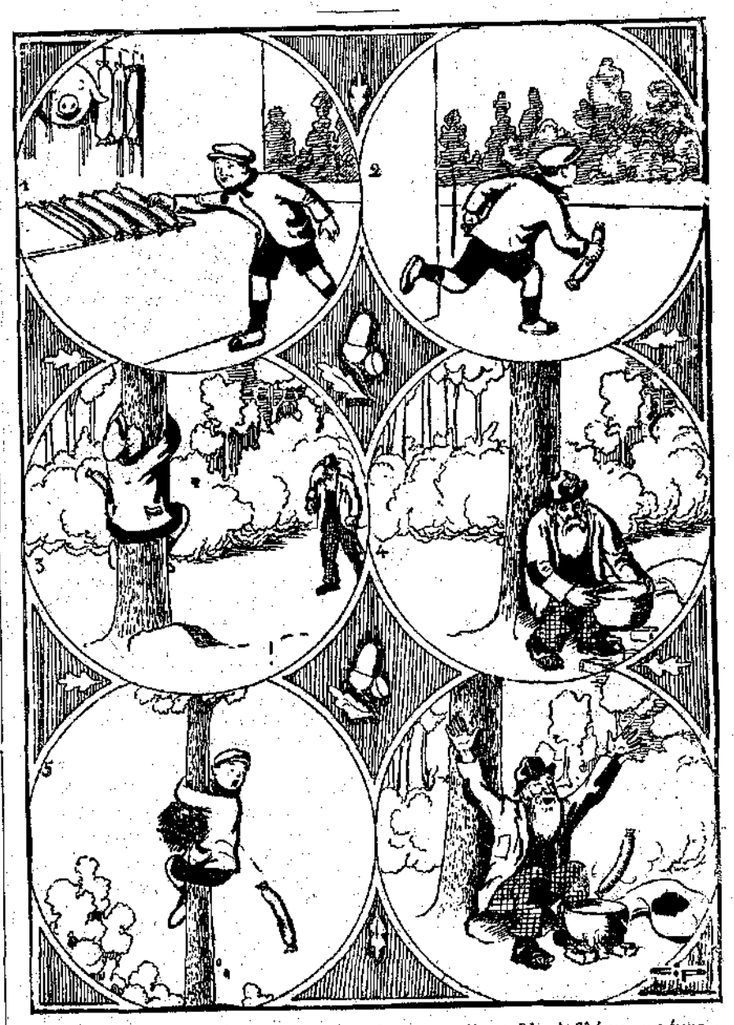

«Ἄ! λέει μέσα του τὸ παλιόπαιδο, ὁ Μιχάλης· δὲ μὲ βλέπει κανένας ἐδῶ, θὰ πάρω ἕνα σαλτσιτσότο!» — Τὸ παίρνει καὶ τρέχει στὸ δάσος. «Ἄ, λέει μέσα του πάλι· σ' αὐτὸ τὸ δέντρο βλέπω μιὰ φωλιά· θὰνεβῶ νὰ πάρω τὰ πουλάκια». — Σκαρφαλώνει στὸ δέντρο μὲ τὸ σαλτσιτσότο στὴν τσέπη... Στὸ μεταξὺ φτάνει ἕνας ζητιάνος καὶ στήνει ἕνα τσουκάλι νὰ βράσῃ τὴ σούπα του. Σὲ λίγο κατεβαίνει ὁ κλέφτης μά, πιὸ γρήγορα ἀπ' αὐτόν, κατεβαίνει τὸ κλεμμένο σαλτσιτσότο. Καὶ μπλούμ! πέφτει μέσα στὸ τσουκάλι τοῦ ζητιάνου. Ὤ, τί ἀπρόοπτη, οὐρανοκατέβατη εὐωχία!

ἀεροπλάνο σας. Δὲν ἔχω ἰδεῖ ποτέ μου ἀεροπλάνο ἀπὸ κοντά.

— Σύμφωνος, μικρέ μου, ἔκανε γελώντας ὁ ὁπολοχαγός. Μονάχα νὰ ἔχῃς ἕνα ὑπ' ὄψι σου. Ἀπαγορεύεται ἀπολύτως νὰ τὸ ἐγγίξῃς.

— Ὤ, θὰ σταθῶ τρία βήματα μακριά, κύριε Λενουάρ.

Μιλώντας, εἶχαν φθάσει στὸ ὑπόστεγο ὅπου βρισκόταν τὸ ἀεροπλάνο. Ὁ μηχανικὸς ἔλυσε ὅλη τὴ μηχανὴ καὶ ἄρχισε νὰ κοιτάζῃ ἕνα-ἕνα μὲ προσοχὴ ὅλα τὰ κομμάτια, ἐνῶ ὁ ὑπολοχαγὸς τὰ ἔδειχνε στὸν Ντενῆ ἀναφέροντάς του τὰ ὀνόματά τους καὶ τὴν χρησιμότητα τοῦ καθενός.

— Εὐτυχῶς, εἶπε στὸ τέλος ὁ μηχανικός, τίποτε δὲν ἔχει σπάσει.

— Τί συμβαίνει λοιπόν ;

— Σᾶς χυνόταν ἡ βενζίνα. Τὸ ντεπόζιτό σας ἔχει κάπου μιὰ μικρὴ τρύπα. Θὰ τὴν βουλώσω καὶ σὲ λίγο ὅλα θὰ εἶναι ἐν τάξει.

Παρ' ὅλη τὴ χαρὰ ποὺ αἰσθανόταν ἔχοντας κοντά του τὸν γιό του ζωντανὸ καὶ γερό, καὶ παρ' ὅλες τὶς προσπάθειες ποὺ ἔβαζε ὁ Λενουὰρ γιὰ νὰ τὸν διασκεδάσῃ, ὁ δύστυχος πατέρας δὲν μποροῦσε νὰ συγκρατήσῃ τὴν ἀνυπομονησία του.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΑΥΤΕΣ τὶς ἡμέρες πέθανε στὴ Νέα Ἰωνία τῶν Ἀθηνῶν ἕνας ἀπὸ τοὺς σπουδαιότερους γλωσσολόγους μας καὶ γραμματικοὺς τῆς Νεοελληνικῆς : ὁ Μένος Φιλήντας. Ἦταν καθηγητὴς στὸ Πανεπιστήμιο ; Ὄχι. Ἦταν τουλάχιστο Γυμνασιάρχης, καθηγητὴς σὲ Γυμνάσιο, σὲ Διδασκαλεῖο ; Οὔτε. Τί ἦταν λοιπόν ; Δὲν θὰ τὸ πιστέψετε : ἕνας ἁπλὸς δημοδιδάσκαλος ! Μοῦ φαίνεται μάλιστα πὼς δὲν ἐσπούδασε παρὰ μόνο στὴν πατρίδα του, τὴν Ἀρτάκη τῆς Κυζίκου. Τὸ πολὺ-πολὺ νὰ πῆγε καὶ σὲ καμμιὰ Σχολὴ τῆς Πόλης ἢ τῆς Σμύρνης. Μὰ οὔτε ἐδῶ ἦρθε νὰ φοιτήσῃ στὸ Πανεπιστήμιο, οὔτε στὴν Εὐρώπη τὸν ἔστειλαν ὑπότροφο γιὰ νὰ «τελειοποιηθῇ». Τὸ δάσκαλο ἔκανε στὴν Ἀρτάκη καὶ σ' ἄλλα μέρη τῆς Τουρκίας ὅσο ἦταν νέος· δάσκαλος διορίσθηκε κι' ὅταν ἀργότερα ἦρθε στὴν Ἀθήνα κι' ἔμεινε γιὰ πάντα. Κι' ὅμως ὁ δάσκαλος αὐτὸς ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους, τοὺς σοφώτερους ἐπιστήμονες τοῦ ἔθνους μας ! «Δάσκαλο» τὸν ἔλεγαν τὰ μικρὰ παιδιὰ τοῦ Δημοτικοῦ, ποὺ τὰ μάθαινε νὰ διαβάζουν καὶ νὰ γράφουν· «δάσκαλο» τὸν λέγαμε καὶ μεῖς ὅλοι ποὺ μᾶς μάθαινε τοὺς νόμους, μᾶς ἐξηγοῦσε τὰ φαινόμενα καὶ μᾶς ἔδινε τοὺς γνήσιους τύπους τῆς ἐθνικῆς μας γλώσσας. Δάσκαλος λοιπὸν γιὰ τὰ μικρὰ παιδιά, δάσκαλος καὶ γιὰ μᾶς, ποὺ τὸ ἴδιο μᾶς μάθαινε νὰ διαβάζουμε καὶ νὰ γράφουμε σωστά, δάσκαλος γιὰ ὅλο τὸ ἔθνος !

Τόσο πολὺ ἀνύψωσε ὁ Φιλήντας τὸν ταπεινὸ τίτλο τοῦ δασκάλου ποὺ εἶχε στὴν ἀρχὴ σὰ δημοδιδάσκαλος. Ἀναδείχθηκε ἕνας γενικός, ἕνας μεγάλος δάσκαλος, μεγαλύτερος ἀπὸ καθηγητὴ Πανεπιστημίου. Κι' αὐτὸ χωρὶς ποτὲ νὰ φοιτήσῃ σὲ Πανεπιστήμιο. Μονάχος του. Στὸ χωριό του. Μὲ τὰ λίγα βιβλία ποὺ μποροῦσε νὰ χῃ ἐκεῖ ἢ νὰ τοῦ στέλνουν ἀπ' τὴν Πόλη κι' ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Καὶ μὲ τὴ μελέτη—προπάντων—ποὺ ἔκανε ἀπ' εὐθείας στὴ γλῶσσα, ἀκούγοντάς την ὅπως ἔβγαινε ἀνόθευτη ἀπ' τὸ στόμα τοῦ λαοῦ. Γιατὶ ὁ Φιλήντας ἦταν μιὰ *ἰδιοφυΐα*. Ἦταν, μποροῦμε νὰ ποῦμε, γεννημένος γλωσσολόγος. Κι' ἐνῶ ἄλλοι σπουδάζουν αὐτὴ τὴν ἐπιστήμη χρόνια, στὰ εὐρωπαϊκὰ Πανεπιστήμια, μὲ τοὺς πιὸ σοφοὺς καθηγητές, καὶ δὲν τὴ μαθαίνουν, ὁ Φιλήντας τὴ μάντεψε, τὴν ἐπινόησε, τὴν *ἐφεῦρε*, ὅπως, λένε, ὁ Πασκὰλ τὰ Μαθηματικά. Ἔτσι ἐξηγιέται τὸ καταπληκτικὸ φαινόμενο τοῦ δημοδιδάσκαλου ποὺ ἔβαλε κάτω τοὺς πιὸ σπουδασμένους, μεγαλόσχημους καὶ μεγαλοτίτλους τῆς ἐποχῆς του. Κι' εἶναι νὰ μὴ γελᾷ κανεὶς ὅ' ταν ἀκούῃ μερικοὺς νέους νὰ λένε : «ἂς εἶχα τὰ μέσα νὰ πάω στὴν Εὐρώπη... ἂς εἶχα χρήματα νὰ γοράζω ὅσα βιβλία θέλω, καὶ θὰ βλέπατε τί θὰ γινόμουνα» ; Ὁ Φιλήντας τί εἶχε ; ποῦ πῆγε ; ..

Τὸ σπουδαιότερο ἀπὸ τὰ ἔργα του εἶναι ἡ «Γραμματικὴ τῆς Ρωμαΐκης Γλώσσας», δηλαδὴ ἡ Γραμματικὴ τῆς Δημοτικῆς Δυὸ μεγάλοι τόμοι—ἐξαντλημένοι πρὸ πολλοῦ—ποὺ χρησίμευσαν ὡς πηγὴ καὶ βάση σὲ ὅλους ὅσοι ἔγραψαν κατόπι γραμματικές. Τοῦ Φιλήντα εἶναι κι' ἡ πρώτη κι' ἡ ἐπιστημονικώτερη. Γιατὶ δὲν ἔχει παρὰ μόνο τοὺς γνήσιους, τοὺς ἀληθινοὺς τύπους τῆς Δημοτικῆς Τίποτα παρεισαχτο, ξένο, ἀπὸ τὴν καθαρεύουσα, ὅπως ἔχουν οἱ ἄλλες. Ὁποιος θέλει νὰ ἰδῇ, γιὰ κάθε ὄνομα, γιὰ κάθε ρῆμα, γιὰ κάθε λέξη, ποιὸ εἶναι τὸ γνήσιο δημοτικό, τὴ Γραμματικὴ τοῦ Φιλήντα θὰ νοιξῃ. Φυσικά, κάθε ἀνθρώπινο ἔργο ἔχει τὶς ἀτέλειές του, καὶ μάλιστα μιὰ Γραμματικὴ νέας γλώσσας ποὺ πρωτογράφεται. Πρῶτος τὶς εἶδε ὁ Φιλήντας. Καὶ ξανάγραψε τὴ γραμματική του διορθωμένη. Δυστυχῶς ὁ θάνατος—πρόωρος θάνατος, γιατὶ ὁ Δάσκαλος μόλις εἶχε περάσει τὰ ἑξήντα — δὲν τὸν ἄφησε νὰ τὴν τυπώσῃ. Τώρα βέβαια θὰ τὸ κάμουν οἱ κληρονόμοι του. Κι' ἔτσι θὰ χουμε μιὰ τέλεια Γραμματικὴ τῆς ἐθνικῆς μας γλώσσας, ποὺ σήμερ' ἀκόμα μπορεῖ νὰ μὴ γράφεται τόσο καθαρὴ — δυστυχῶς, ἡ γραφόμενη δημοτική μας εἶναι ἀρκετὰ ἀνακατωμένη, μιχτὴ—μὰ ποὺ θὰ γράφεται βέβαια αὔριο, γιατὶ ἐκεῖ, θέλοντας καὶ μή, τείνουμε ὅλοι : στὴ γλωσσικὴ ἑνότητα κι' ὁμοιομορφία.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ «Γραμματική» του, ὁ Φιλήντας δημοσίευσε σὲ διάφορα περιοδικὰ σπουδαιότατες γλωσσικὲς μελέτες—καὶ γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα γενικά, καὶ χωριστὰ γιὰ διάφορα γλωσσικὰ φαινόμενα—ποὺ θ' ἀποτελοῦσαν πολλοὺς τόμους ἂν μαζευόνταν. Μὰ καὶ πολλὰ ἀκόμα λογοτεχνήματα, γιατὶ ὁ Δάσκαλος ἦταν καὶ ποιητὴς καὶ διηγηματογράφος. Σὰ λογοτέχνης, δὲν ἔχει βέβαια τὴ μεγάλη ἀξία ποὺ ἔχει σὰ γλωσσολόγος καὶ γραμματικός. Πολλὰ ὅμως κι' ἀπ' αὐτὰ τὰ ἐργάκια του διαβάζονται μ' εὐχαρίστηση, κι' ἀκόμα μὲ ὠφέλεια, ἀφοῦ εἶναι γραμμένα σὲ τόσο καθαρὴ δημοτική.

Τελευταῖα ἔβγαλε κι' ἕνα βιβλιαράκι μὲ νοστιμώτατες «Ἀνατολίτικες Ἱστορίες». Ἀπ' αὐτές, μὲ τὴν ἄδειά του, πῆρε τὶς πιὸ κατάλληλες ἡ Διάπλασις, κι' ἄλλες τὶς δημοσίευσε ὅπως ἦταν, ἄλλες τὶς διασκεύασε ἐλαφρά, ὥστε νὰ κάνουν γιὰ παιδιά. Καὶ πόσο τὸ χαιρόταν αὐτὸ ὁ καϊμένος ὁ Φιλήντας ! Ἔρχόταν ὁ ἴδιος στὸ γραφεῖο κι' ἔπαιρνε τὰ φυλλάδια ἐκεῖνα ποὺ εἶχαν «Ἱστορίες» του, «νὰ τὰ κρύψῃ», ὅπως μᾶς ἔλεγε. Τὸ θεωροῦσε τιμή του καὶ καμάρι του νὰ τὸν διαβάζουν παιδιὰ ποὺ τόσα τ' ἀγαποῦσε. «Τὰ παιδιὰ εἶναι τὸ μέλλον —μᾶς ἔλεγε — αὐτὰ πρέπει νὰ μᾶς διαβάζουν, κι' αὐτὰ μιὰ μέρα θὰ γράψουν τὴ ρωμαΐκη γλῶσσα ὅπως εἶναι κι' ὅπως τὴν ὀνειρευόμαστε».

Αὐτὸς ἦταν ὁ Μένος Φιλήντας ὁ δάσκαλος, ὁ μεγάλος δάσκαλος, ὁ δάσκαλος ὅλων μας, ὁ δάσκαλος τῶν δασκάλων.

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΙ ΚΡΙΜΑ

Παντοῦ πλανιέται ἀνάλαφρη γαλήνη,
Κοιμᾶται ἡ Λώρα μέσ' στὴν καμαρούλα,
Στὴν πουπουλένια της ἀπάνω κλίνη,
Ποιὸς θὰ ξυπνήσῃ τὴν ξανθὴ μικρούλα;

Κανείς ! Μέσ' στὰ μετάξια τυλιγμένη
Ὥρες κοιμᾶται, κι' ἀνακατωμένες,
Ἀπὸ κάποιο ὄνειρο ἀπορροφημένη,
Τὶς μπούκλες τὶς χρυσὲς ἔχει ριγμένες.

Τὸ ξαναμένο της μικρὸ μουτράκι
Ἔχει μιὰ ἀτέλειωτη εὐτυχία σκεπάσει,
Κι' εἶναι χωμένο κάποιο δακτυλάκι
Στὸ στόμα της ποὺ μοιάζει μὲ κεράσι.

Μὰ ἄξαφνα ξύπνησε—Τί δυστυχία
Φύλαγες στὴ μικρὴ γαλανομάτα,
Θεέ μου ; — Τί κρίμα, τί κακοτυχία
Τὸ δάκτυλό ἔγλυφε, ὄχι σοκολάτα !

Καρυᾶτις

Ο ΜΑΚΗΣ ΜΑΣ

Εἶναι ἕνα βράδυ τοῦ Μαγιοῦ γεμάτο γλύκα. Ξαπλωμένη πάνω σὲ μιὰ πολυθρόνα ἀφίνω τὴν ψυχή μου νὰ βυθιστῇ στὰ μάγια τῆς νύχτας, ζητώντας λίγη ἀνάπαυση στὰ σκοτεινά της μυστήρια.

Τὰ μάτια μου εἶναι καρφωμένα ψηλὰ στὸ σκοτεινὸ οὐρανό. Τ' ἀστέρια τρεμοσβύνουν ... ἀλλὰ θαρρεῖς πὼς ξεκολλοῦν καὶ πέφτουν, χάνουνται μέσ' στ' ἄπειρο. Γιὰ μιὰ στιγμὴ τρομάζω, ζαλίζουμαι κι' ἔπειτα πάλι κοιτῶ.

Ξάφνου ἀνάμεσα ἀπ' τὰ σύννεφα μοῦ φαίνεται πὼς περνᾶ ἡ εἰκόνα ἑνὸς ἀγαπημένου μου προσώπου, δυὸ μαῦρα μάτια, ἕνα προσωπάκι μελαχροινὸ πάντα γελαστό.

Τί ἔπαθα ; Γιατὶ ἡ σκέψη μου ἀπόψε γυρίζει στὰ περασμένα ; Γιατὶ μοῦρχονται στὸ νοῦ γαλάζιοι οὐρανοὶ ποὺ ἕνα ὁλάκερο καλοκαίρι δὲν εἴχαν μαυρίσει ! Ἄχ ! σκληρὴ ζωή ... δὲν βαστῶ πιά ... σκύβω γρήγορα τὸ κεφάλι μου δὲν θέλω νὰ ξανακοιτάξω ... Αἰσθάνομαι τὰ μάτια μου ὑγρά, κλαίω. Ναί, κλαίω μιὰ ζωὴ ποὺ δὲν θὰ τὴν ξαναζήσω.

— Ντεντίντα μου ! Ντεντίντα !

Ὤ ! εἶχα ξεχάσει πὼς ὁ Μάκης μας βρισκόταν στὸ μπαλκόνι. Βρέθηκα χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω κι' ἐγὼ πῶς σ' ἕνα ἄλλο κόσμο, ἐκεῖ ποὺ ἡ ψυχὴ βυθίζεται σὲ βαθειὰ ἔκσταση. Τὸν καίρνω γρήγορα στὴν ἀγκαλιά μου. Τί χαριτωμένος ποὺ εἶναι ἀπόψε ! .. Βλέπει τ' ἄστρα καὶ νομίζει πὼς εἶναι πουλάκια.

— Ντεντίντα, ἐκεῖ ψηλὰ πουλάκια.

—Ὄχι Μάκη μου, ἐκεῖ ψηλὰ δὲν εἶναι πουλάκια, εἶναι τ' ἄστρα γιὰ πές το καὶ σύ.

—Ἄτρα, ἄτρα, ὅλα κάτω.

—Ὄχι, μικρέ μου, δὲ μποροῦμε νὰ κατεβάσουμε τ' ἄστρα, αὐτὰ εἶναι τὰ ματάκια τοῦ καλοῦ Θεοῦ.

— Ματάκια, Ντεντίντα, ναί ;

Δὲν μὲ πολυκαταλαβαίνει ὁ μικρούλης, μόνο τὰ παχουλά του χέρια ἁπλώνει γύρω στὸ λαιμό μου καὶ μὲ κοιτάζει. Τὰ καστανὰ ματάκια βουρκώνουν, εἶν' ἕτοιμος νὰ κλάψῃ ...

—Ἄχ ! αὐτὰ τ' ἄστρα, μωρό μου, μᾶς μελαγχόλησαν ἀπόψε, μή, μή ... κλάψῃς, εἶναι κρῖμα νὰ σπαταλᾶς ἀπὸ τώρα τὰ δάκρυά σου.

— Ντεντίντα μου, μπάρμπα-Γιάννη.

—Ἄ ! μπράβο καλή ἡ ἰδέα σου, Μάκη μου, σωθήκαμε, αὐτὸ εἶναι τὸ καλύτερο γιατρικὸ τώρα γιὰ μᾶς τοὺς δυό.

Θέλει νὰ τοῦ παίξω στὸ πιάνο τὸν μπάρμπα-Γιάννη κατατῆ. Ξέρει καὶ παρακαλεῖ τόσο ὄμορφα ὁ Μάκης μας, ποὺ δὲν μπορεῖς νὰ τοῦ χαλάσῃς τὸ χατήρι.

—Ἐμπρὸς λοιπόν, δώσε μου ὅμως ἐσύ τὴ νότα.

Τρέχει γρήγορα, ἀνοίγει τὸ πιάνο, ἔπειτα ἀνεβαίνει σ' ἕνα σκαμνὶ κι' ἀρχίζει ν' ἀνακατεύῃ τὶς νότες μου.

— Ντεντίντα, νὰ μπάρμπα-Γιάννης.

Ἀμέσως γνώρισε τὴ νότα, ἐπειδὴ πάνω εἶναι ζωγραφισμένος ὁ μπάρμπα-Γιάννης μὲ τὸ γαϊδουράκι του.

— Νά, νὰ τὸ γαϊδουράκι, καὶ δός του γέλια ὁ Μάκης μας.

Σκούπισα τὸ τελευταῖο μου δάκρυ κι' ὅρισα νὰ γελῶ κι' ἐγὼ μὲ τὰ σκερτσάκια τοῦ μικροῦ. Ἀλήθεια πόσες φορὲς οἱ ἀφελεῖς σκέψεις τῶν μικρῶν μᾶς ξεκουράζουνε, μᾶς κάνουν νὰ ξεχνᾶμε τὴ σκληρὴ πραγματικότητα. Τί εὐτυχία νἄχῃς ἕνα τέτοιο ἀγγελούδι μέσ' στὸ σπίτι καὶ ν' ἀκοῦς τὴ μελωδική του φωνούλα.

— Λοιπὸν Μάκη, ἂς ἀρχίσουμε.

Μπάρμπα-Γιάννη μὲ τὶς στάμνες

. . . . . .

Μὰ ἡ πόρτα ἀνοίγει καὶ μπαίνει ἡ ὑπηρέτρια, ὁ Μάκης τρομάζει ... τρέχει κοντά μου μ' ἀγκαλιάζει, ξέρει πὼς ἡ κακιὰ ἡ Ἄννα δὲν ἤρθε γιὰ καλό, ἦρθε νὰ τὸν πάρῃ γιατ' εἶναι ἀργὰ καὶ πρέπει νὰ κοιμηθῇ. Τὰ καστανὰ ματάκια του γιὰ δεύτερη φορὰ βουρκώνουν.

—Μικρούλη Μάκη, κι' ἐγὼ πονῶ τώρα ποὺ φεύγεις ... Νὰ ἤξερες πόσο καλὸ μοῦ κάνει ἡ συντροφιά σου ! .. Ἐσὺ μὲ κάνεις νὰ ξεχνῶ τὸν πόνο μου. Ἐσὺ μοῦ γλυκαίνεις τὴ μοναξιά.

Χίμαιρα

ΣΑΝ Ο ΧΡΟΝΟΣ ΚΥΛΑ ...

Rien ne demeure, tout change,
tout s'use, tout s'éteint.
Massillon

Εἶναι μιὰ νύχτα μαγευτικὴ καλοκαιριοῦ, ἕνα δειλὸ ἀεράκι χαϊδεύει ἁπαλὰ τὶς κορυφὲς τῶν δένδρων καὶ τῶν λουλουδιῶν, παρασέρνοντας στὸ διάβα του λογιῶν-λογιῶν εὐωδίες.

Σὲ μιὰ βεράντα μιὰ γριούλα εἶναι καθισμένη σὲ μιὰ πολυθρόνα. Τὰ μαλλιά της, τὰ κατάσπρα, λὲς καὶ μοιάζουν ἀσημένια κάτω ἀπ' τὶς ἀχτίδες τοῦ φεγγαριοῦ. Ἀπὸ μακρὰ χαρούμενες φωνὲς καὶ γέλια φτάνουν σ' αὐτά της, λίγο πρωτύτερα μιὰ παρέα πέρασε ἀπ' ἔξω ἀπ' τὰ κάγκελα τοῦ κήπου τραγουδώντας. Τὰ τραγούδια, τὰ γέλια, οἱ φωνές, ὅλ' αὐτὰ σύμβολα τῆς νειότης, τὴν κάνουν νὰ θυμηθῇ παλιοὺς καιρούς ...

Ἕνα ἀεράκι πιὸ δυνατὸ φύσηξε καὶ τὰ κλαδιὰ μιᾶς ψηλῆς ἀκακίας κινήθηκαν ὡς αὐτήν. Ἡ γριούλα γύρισε καὶ τὴν κοίταξε λίγο ἀφηρημένα. Πόσα δὲν τῆς ἔφερε στὸ νοῦ αὐτὸ τὸ δέντρο !

Τῆς θύμησε μιὰ ἄλλη ἀκακία ποὺ βρισκόταν στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου της. Ἦταν ἕνα μικρούτσικο δεντράκι, ποὺ πολλὲς φορὲς αὐτή, μαθήτρια τότε, εἶχε καθήσει κάτω ἀπ' τὸν ἴσκιο του, μ' ἕνα βιβλίο στὰ χέρια ἢ μὲ καμμιὰ φίλη γιὰ νὰ κουβεντιάσουν. Καὶ μετὰ θυμᾶται καὶ ἀκόμα τὴν ἡμέρα ποὺ ἔπρεπε νὰ τ' ἀποχωρισθῇ ὅλ' αὐτὰ γιὰ νὰ ζήσῃ μιὰ καινούργια ζωή. Κατέβηκε τότε μὲ μιὰ φίλη της στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου, πῆγαν κοντὰ στὴν ἀκακία καὶ χάραξαν τὰ ὀνόματά τους. Νόμισαν ὅτι μ' αὐτὸ θὰ μείνουν ἑνωμένες κι' ὅτι ἡ ἀκακία κουνώντας τὰ κλαδιά της θὰ ψιθυρίζῃ στὸν ἐρχόμενο μαθητόκοσμο ὅτι ἔζησαν κι' αὐτές κάποτε τὴ ζωή τους καὶ νὰ μὴ τὶς ξεχάσουν.

Τὰ χρόνια κύλησαν, κι' ἡ μικρὴ μαθήτρια βγῆκε στὸν κόσμο. Καινούργια πρόσωπα ἀνέβηκαν στὴ σκηνὴ τῆς ζωῆς της, ἕνας καινούργιος κόσμος δημιουργήθηκε ἀσυναίσθητα στὰ λείψανα τοῦ παλιοῦ. Τὸ κάθε τι διαβαίνει ... Μιὰ ταχύτης, ποὺ τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ τὴ σταματήσῃ, παρασέρνει ὅλα στὸ βάραθρο τῆς αἰωνιότητος.

Καὶ νὰ τὴν τώρα, γριούλα στολισμένη μ' ὅλα τὰ δῶρα τοῦ χρόνου, κάθεται κουκουλωμένη στὴν πολυθρόνα της καὶ σκέπτεται τὰ περασμένα. Τότε μὲ πόνο ἀλλοιώτικα μάτια τὰ ἔβλεπε ὅλα !

Ἡ νυχτερινὴ ψύχρα τὴν ἔκανε νὰ ριγήσῃ, σηκώθηκε καὶ τραβώντας σιγὰ μὲ τὸ γεροντικό της βῆμα γιὰ τὴν κρεβατοκάμαρά της, ψιθύρισε «Ὤ ! γριούλα ἀσπρομάλλα καὶ σχεδὸν καμπούρα, εἶσαι συ πού εἶχες ἄλλοτε τὰ κατάμαυρα μαλλιὰ καὶ τὸ ἴσιο κορμί ; Εἶσαι σὺ ποὺ ἤσουν πάντα πρώτη στὶς τρέλλες καὶ στὰ παιχνίδια ; Εἶσαι σὺ ποὺ εἶχες τόση ζωὴ μέσα σου ; Εἶσαι σύ ;»

Σφίγξ

ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΜΙΑΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

Πὼς κύλησε ὁ καιρός. Σὰν τὸ νερὸ ποὺ τρέχει στὸ ποταμάκι. Τώρα μοῦ φαίνεται πὼς εἶν' ἐκείνη ἡ στιγμὴ ποὺ μπαίνω στὴν αὔθουσα τῆς καινούργιας μου τάξης γιὰ νὰ κάμω πρώτη φορὰ σ' αὐτὴ μάθημα. Ἄχ ! πῶς ἤθελα νὰ βρισκόμουν τώρα σ' αὐτὲς τὶς στιγμές. Ἀλλά, πάει πιά, ποτὲ δὲ θὰ ξαναγυρίσουν. Πόσο λυπᾶμαι γι' αὐτό. Μὰ ἀφοῦ εἶναι ἀδύνατο. Ποτέ, ἀλήθεια, δὲ θὰ ξεχάσω τὸν εὐτυχισμένο χρόνο ποὺ πέρασα.

Ἕνα βάρος πλακώνει τὴν ψυχή μου. Τί εἶναι ; Εἶναι πὼς λυπᾶμαι πὼς τελείωσε κι' αὐτὴ ἡ χρονιά. Θὰ ἤθελα ποτὲ νὰ μὴν τελείωνε. Κι' ὅμως οἱ τελευταῖες μέρες πλησιάζουν κι' αὐτὲς νὰ τελειώσουν. Ἢ νὰ πῶ καλύτερα τελείωσαν, καὶ μένουν μόνο οἱ μέρες τῶν διαγωνισμάτων. Μέρες ψυχικῆς ὀδύνης !

Ὁ χρόνος αὐτὸς πέρασε. Ἂς τὸ σκεφτῶ καλά. Δὲν θὰ ξαναγυρίσῃ. Μένει ἕνα μόνο ἀκόμα, νὰ τὸν ἀποχαιρετίσω γιὰ πάντα. Ναὶ γιὰ πάντα !

Εὐαίσθητη Καρδούλα

ΠΑΛΙΑ ΠΗΓΗ

«Ἀπ' τὴν πηγὴ τῆς πρηγκίπισσας ...
... στὴν Κιθάρα»

Μὲ τὰ σημάδια τῆς ἐγκατάλειψης φανερὰ γύρω σου, στέκεις βουβὴ πλεγ-

μένη στ' ἀγριοκλήματα, χαμένη στ' ἀγκάθια, παλιά πηγή, χορταριασμένη, προσμένοντας τὸ δάκρυ τῆς γῆς τ' ἀθάνατο, πρὶν ἄλλοτε γέμιζε τὸν γύρω σου ἀκοίμητο ἀντίλαλο ἀπ' ἄπειρες μουσικὲς συγκινήσεις, γεννημένες ἀπ' τοῦ νεροῦ σου τὸ τραγούδισμα.

Μὲ τὰ σημάδια τῆς λήθης φανερά γύρω σου, στέκεις, παλιά πηγή, χωρὶς ψυχή, τυλιγμένη στὸ χόρτο ποὺ σὲ ζώνει, σὲ πνίγει μέσ' στὰ φύλλα του, ἀφίνοντας νὰ πλανιέται στὰ διάκενά τους ἡ σκόνη ἡ ἀνάλαφρη καὶ φωτερὴ ἀπ' τοῦ παλιοῦ νεροῦ σου τὸ ψιχάλισμα.

Στὴ γλυστερή σου γούρνα, τὴ διψασμένη γιὰ τὴν ὑγρὴ καὶ δροσερὴ ζωὴ ποὺ χάθηκε, μόλις ἀξεδιάκριτα μιὰ γυαλάδα ξεχωρίζεται πάνω στὴ νοτισμένη πέτρα, ἀπὸ νερὰ βροχῆς ἢ ἀπ' τὴ δροσιὰ τοῦ πάνωθέ σου βράχου, ποὺ συχνὰ στάλες της πέφτουν κι' εἶν' οἱ μόνες ποὺ, μόλις ξυπνοῦνε στὴ σιωπὴ ἐν' ἐλαφρὸ χαμόγελο ζωῆς. Κι' ὅμως κάποτε σὺ ἡ ἴδια ,ζοῦσες, περιχύνοντας τὸν τόπο ποὺ ἡ ἀθάνατη χάρη του δείχνει πιότερο τὴν τωρινὴ ἐρήμωση, μὲ τὴ μαγικιὰ κι' ἀδιάκοπη μουσικὴ ποὺ ρυθμίζει τὴ ζωὴ σου, ξέροντας γιὰ ποιὲς μεταμορφώσεις ἦσουν ἱκανὴ σὰν ἕδινε τῆς ψυχῆς σου τ' ἀπόσταγμα στὶς ρίζες τῶν χόρτων, σὰν πρόσφερνες τὴν ψυχή σου τὴν ἴδια γιὰ τὴ διατήρηση μιᾶς ἄλλης ζωῆς.

Καὶ θαρρῶ πὼς μέσα μου μελωδικὰ ἀντηχοῦνε τὰ λόγια σου τ' ἁρμονισμένα ἀπ' τοῦ νεροῦ τὸ ρυθμό, ποὺ ἀνεπίγνωστά σου σκόπαγες στὸ παίξιμο τοῦ ἀντίλαλου. Ἴσως νὰ πίστευες, πὼς πάνω σου ἦταν βαλμένη ἀνεξίτηλα ἡ σφραγίδα τῆς αἰωνιότητος, διατηρώντας σου ἔτσι τὴν ἀθανασία, δίνοντάς σου τὴν ὑπεροχὴ τοῦ θορύβου μέσ' στὴν ἀτέλειωτη πλήξη... καὶ νὰ σὲ τώρα ἀφημένη στὴν πιὸ ἤρεμη ἐγκατάλειψη, στὴν πιὸ ἀτάραχη μόναση, παλιὰ πηγή, γεννημένη τὴν ὥρα τῆς μεγάλης ἁρμονίας.

Βουβή, χορταριασμένη, ἄραγε νοιώθεις σὰν καὶ πρῶτα τῆς ἀνήσυχης ψυχῆς σου τὸ φτερούγισμα, στὰ πέτρινά σου σπλάχνα προσδοκώντας τὸ ζωντάνεμα τοῦ ὑπέρμετρου ὄνειρου τῆς ἀναγέννησής σου;

Ἄραγε ἀναταράζεσαι, ἀπ' τ' ἀνεκπλήρωτου πόθου σου τὴν ἔνταση, γιὰ νὰ ἐξωτερικέψῃς τὶς μυστικὲς χαρὲς τὶς λύπες σου, μὲ τὸ νερὸ σου τὸ τρεχάμενο ποὺ ἀπ' τὸ καμπυλωμένο τόξο του ἀνάβρυζαν ὅλες οἱ μυστικές σου σκέψεις; Ποιὸ νάταν τῆς ὑγρῆς φωνῆς τὸ τελευταῖο τραγούδι σου;

Σὰν ποιὰ λέξη ν' ἀκούστηκε ἀπ' τῆς στερνῆς σου σταγόνας τὸν παλμὸ πάνω στὴ νοτισμένη γούρνα;

Κι' ὦ, ποιὸς θὰ ξαναφέρῃ τὴ χαμένη ψυχή σου;

Τζοκόντα

ΕΥΠΝΗΜΑ

Καὶ τὸ τελευταῖο ἄστρο τρεμόσβυσε καὶ χάθηκε, ἐνῶ ἀπ' τ' ἀντικρινὰ βουνά, ξεπροβάλλει λίγο-λίγο ὁ ἥλιος βασιλιάς, μὲ τὴν κατακόκκινη πορφύρα του. Τὰ βουνὰ ροδίζουν κι' ἡ ἀπέραντη γαληνεμένη θάλασσα, μοιάζει σὰν γαλάζιο ἀτλάζι, κεντημένο μὲ ἀτόφιο χρυσάφι καὶ πολύτιμα πετράδια, λὲς κι' εἶναι ὁ μανδύας τοῦ Ποσειδώνα καὶ τὸν ἔχει ἁπλώσει στὶς χρυσὲς τοῦ ἥλιου ἀχτίδες.

Τὰ πουλιὰ ξυπνᾶνε, τινάζουνε τὶς φτερούγες τους κι' ἀρχίζουνε τὸ τρελλό, ξένοιαστο πρωϊνὸ τραγούδι τους καὶ τὸ ἐλεύθερο, τὸ γοργὸ πέταγμά τους στὸν πρωϊνό, δροσερό, μυρωμένο ἀέρα.

Τὰ λουλουδα ξυπνοῦν κι' αὐτά, μ' ἕνα θερμό, ἁπαλὸ φίλημα τοῦ ξανθοῦ βασιλιά, λουσμένα στὴν πρωϊνὴ δροσιά, ποὺ λάμπει στὰ μεταξένια, χιλιόχρωμα πεταλά τους σὰν ἀστραφτερὰ διαμάντια.

Ἀπὸ μακρυὰ ἀκούγεται ὁ ἦχος τῆς γλυκειᾶς καμπάνας, ποὺ καλεῖ τοὺς πιστοὺς στὸν Ὄρθρο

Ἔμμα Μόρελαντ

Ω! ΒΡΑΔΥΑ ΦΕΓΓΑΡΟΛΟΥΣΤΑ

Ὦ! βράδυα φεγγαρόλουστα ποὺ ψάλλει
Τ' ἀηδόνι καὶ τὰ λούλουδα γιορτάζουν!
Πόσο σᾶς πόθησ' ἡ ψυχή μου πάλι
Γλυκες οἱ θύμησες σὲ σᾶς μὲ κράζουν

Στεναζουν τὰ τριαντάφυλλα κι' οἱ κρίνοι
Κλαῖν, μαδημένοι στὰ πικνὰ σκοτάδια
Ἡ στερνὴ νότα τ' ἀηδονιοῦ ἀργοσβύνει
Πένθιμα ἀντιλαλώντας στὰ λαγκάδια.

Κι' ἀπὸ τὰ μάτια σου πικρὸ τὸ δάκρυ
Κυλᾶ τ' ὁλόδροσό σου γέλιο ποῦναι;
Μὴ θλίβεσαι οἱ χαρὲς ξαναγυρνοῦνε

Σὲ λίγο τὰ τριαντάφυλλα θ' ἀνθίσουν
Πάλι. Πουλιὰ θὰ γλυκοκελαδήσουν
Καὶ ἡ ζωὴ θ' ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴν ἀκρη.

Ἰκάδιρυπς

ΤΑ ΒΑΦΤΙΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΥΚΛΑΣ

Μιὰ ἀκτίνα ἔπεσε πάνω στὸ χαμογελαστὸ προσωπάκι τῆς Λίζας. Ἡ Λίζα, ἀπὸ τὸ τσούξιμο ἄνοιξε τὰ μάτια της καὶ ψιθύρισε σφίγγοντας τὴν κούκλα της στὴν ἀγκαλιά της: «Σήμερα εἶναι Κυριακή, σήμερα εἶναι τὰ βαφτίσια τῆς κουκλίτσας μου». Καὶ λέγοντάς τα τὴν ἔσφιξε πιὸ πολύ.

Ἀμέσως πετάχτηκε ἀπὸ τὸ κρεβατάκι της, ταιριάστηκε, ἔβαλε τὸ κυριακάτικό της φουστανάκι, ἄρπαξε στὴν ἀγκαλιὰ τὴν κούκλα της κι' ἄρχισαν οἱ ἑτοιμασίες.

Δὲν ἄργησε νἄρθῃ ἀπ' τὴν κάμαρά του κι' ὁ Νίκος, ὁ ἀδελφός της, ποὺ θὰ ἔκανε τὸν παπά.

Ἐπιτέλους μετὰ τὴν ἐκκλησία, καταφθάνει κι' ἡ κουμπάρα. Εἶναι ἡ ἀγαπημένη ξαδελφούλα τῆς Λίζας, ἡ Μικέττα, ἕνα κοριτσάκι πηδηχτὸ καὶ χαρούμενο, ὅλο ζωή.

Σὲ λίγο ἀρχίζουν νἄρχουνται κι' οἱ προσκεκλημένες, μὲ μιὰ σοβαρότητητα, σὰν μεγάλες κυρίες. Τέλος φθάνει κι' ἡ ἐπίσημη στιγμὴ τοῦ μυστηρίου.

Ὁ Νίκος χωμένος σὲ μιὰ παλιὰ νυχτικιὰ τῆς γιαγιᾶς, ἄσπρος σὰν φάντασμα μὲ ἀνασηκωμένα τὰ μανίκια, ἄρχισε τὰ ψαλσίματα. Ἔπειτα ἀπὸ λίγο γυρνᾶ στὴν κουμπάρα καὶ τῆς λέει:

— Πὲς κουμπάρα τ' ὄνομα.

— Μαρία, φωνάζει ἡ Μικέττα,

—Ὄχι, ὄχι, θὰ τὴν βγάλῃς Μερόπη, φωνάζει ἡ Λίζα κατακόκκινη.

— Μὰ ἐγὼ εἶμαι κουμπάρα καὶ θὰ βγάλω ὅ,τι ὄνομα μ' ἀρέσει.

— Κι' ἐγὼ εἶμαι μητέρα καὶ θὰ βγάλω στὸ παιδί μου ὅ,τι ὄνομα μ'ἀρέσει.

—Ὄχι!

— Ὄχι! Ἡ Λίζα κατακόκκινη σὰν παντζάρι χτύπησε μὲ πεῖσμα τὸ ποδαράκι της καταγῆς. Κατόπι ἄρπαξε τὴν κούκλα ἀπ' τὰ χέρια τῆς Μικέττας καὶ τὴ χτύπησε στὸ πάτωμα μ' ὅλη της τὴ δύναμη.

Ἡ κούκλα πέφτοντας ἔγινε χίλια κομμάτια. Ἡ κούκλα τῆς Λίζας δὲν ζοῦσε πιά...

Ἡ Μικέττα κιτρίνισε, μὰ τὸ ἴδιο ἔκαμαν κι' οἱ προσκεκλημένες. Κι' ἡ Λίζα τραβηγμένη σὲ μιὰν ἄκρη, κοίταζε ἀπελπισμένη τὰ κομμάτια τοῦ παιδιοῦ της.

Ξαφνικὰ φώναξε:

— Φύγε Μικέττα, δὲν θὰ σοῦ ξαναμιλήσω πιά.

Ἡ Μικέττα, μὲ δάκρυα στὰ μάτια, ἔφυγε μὲ σκυμμένο κεφάλι. Τὸ ἴδιο ἔκαναν κι' οἱ προσκεκλημένες, κι' ἐνῶ ἔφευγαν ἔριχναν λαίμαργες ματιὲς στὸ δισκάκι μὲ τὶς καραμέλλες. Κι' ἡ Λίζα ξέσπασε σὲ κλάμματα.

—Ἄχ, παιδάκι μου, φώναζε στοὺς λυγμούς της.

Καὶ θυμόταν τὴν καλή της κουκλίτσα. Ἄ, τώρα πὼς μετανοοῦσε ποὺ εἶχε κακοκαρδίσῃ τὴν ξαδελφούλα της.

Ὅσο γιὰ τὸν Νίκο, αὐτὸς χωρὶς νὰ δώσῃ σημασία, ρίχτηκε στὶς καραμέλλες μὲ μανία, καὶ δὲν ἄφησε οὔτε μιά.

Ἀπὸ τότε ἡ Λίζα ἔγινε στενόχωρη, μελαγχολική.

Τέλος οἱ μεγάλοι, ἀνέλαβαν νὰ διάξουν τὰ πράγματα. Καὶ μιὰ Κυριακή, ἡ Λίζα κι' ἡ Μικέττα, ἔδιναν τὴν ὑπόσχεση πὼς δὲν θὰ χωρισθοῦν ποτέ.

Ὅσο γιὰ τὴν κούκλα ἀνέλαβε ὁ θεῖος νὰ τὴν ξαναγοράσῃ.

Θάλης Βλαστὸς

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ δάσκαλος — Λοιπόν, Τώνη, εἶναι σωστὸ νὰ πῇς: «Ἡ ἀδελφή μου ἔχεις πάει περίπατο»;

—Ὄχι.

— Μπράβο, καὶ γιατί;

— Γιατὶ δὲν ἔχω ἀδελφή!

Δανάη

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879 — 1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. *28,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. *40* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894 -1933), ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 40 τόμους ὑπάρχουν οἱ 39 (διότι ὁ τοῦ 1918 ἔχει ἐξαντληθῇ). Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 -1928 τιμῶνται ἕκαστος (ἐκ σελίδων 416) ἄρραφος δρ. *80* καὶ ραμμένος δρ. *85*. Οἱ δὲ *Τόμοι τοῦ 1929, 1930, 1931, 1932 καὶ 1933* τιμῶνται ἕκαστος (ἐκ σελίδων 624) ἄρραφος δρ. *110* καὶ ραμμένος δρ. *115*.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. *5* ὁ ἄρραφος καὶ δρχ' *15* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. *35* εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 31 Ἰουλίου 1934

ΔΕΝ παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο: ζυγίζετέ τα! —Δὲν ἀπαντῶ σὲ ἀπορίες ποὺ τὶς λύνει ὁ Ὁδηγὸς τῶν Συνδρομητῶν: διαβάστε τον!

Μ' ΟΛΗ τὴ ζέστη ποὺ κάνει, δὲν τὸ κουνῶ ἀπ' τὴν Ἀθήνα κι' ἀπ' τὸ γραφεῖο μου· γιατ' εἶμαι ἀποχρεωμένη νὰ βγάζω φυλλάδιο κάθε Σάββατο — δὲν συνηθίζω, βλέπετε, διακοπὲς— κι' ἔχω τόση δουλειὰ καὶ τὸ καλοκαίρι ἀοῦ καὶ τὸ χειμώνα. Μὴ νομίσετε ὅμως πὼς δὲν δροσίζουμαι κι' ἐγώ. Ἔχω τὰ γράμματά σας. Μοῦ ἔρχονται ἀπὸ χωριά, ἀπὸ βουνά, ἀπὸ ἀκρογιάλια. Κι' εἶναι ὅλο δροσιά...

Παυσανία Ἀνδριτσανίτη, ἀφοῦ ὁ γιατρὸς σοῦ ἀπαγόρευσε τὴ γυμναστική, δὲν μποροῦσες βέβαια νὰ κάνῃς ἀρκετή, καὶ φυσικὰ ὁ βαθμός σου σ' αὐτὴ θἄταν μικρός. Δὲν πειράζει ὅμως ἀφοῦ εἶχες μεγάλους στἄλλα μαθήματα. Ἡ λύση *Σίλλας* ἀντὶ *Φάβιος* δὲν εἶναι σωστή. Γιατί μόνο τὸ *Φάβιος* ἀποτελεῖται ἀπὸ νότα, σύμφωνο κι' ἀντωνυμία (*φᾶ, βῆ, ὅς*). Τὸ *Σίλλας*, ὅπως τὸ χωρίζεις (*Σί-λ-ας*)— ἀφίνω τώρα ποὺ ὁ ὀρθὸς χωρισμὸς του σὲ συλλαβὲς θὰ ἦταν *Σίλ-λας*—ἀποτελεῖται μὲν ἀπὸ νότα (σί) καὶ ἴσως κι' ἀπὸ ἀντωνυμία (*ἅς*, αἰτιατ. τοῦ θηλυκοῦ πληθυντικοῦ) ἀλλὰ τὸ *λ* μόνο του οὔτε συλλαβὴ εἶναι οὔτε λέξη, καὶ σ' ἕνα Λεξίγριφο ἢ Συλλαβόγριφο, δὲν μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς γράμμα, ὡς σύμφωνο, γιατὶ *ἔπρεπε, νὰ ἦταν* ὁλόκληρο, μὲ τὸνομά του *λάμβδα* ἢ *λά*, κι' ὄχι μόνο ὁ ἦχος *λ'*. Αὐτὸ λοιπὸν νὰ τὸ ξέρῃς: ὅταν σὲ Λεξίγριφο ἢβλέπῃς «σύμφωνο», θὰ εἶναι ἁλάκληρο, ὅπως τὸ λέμε (*γάμα, ζῆτα, βῆτα, κάππα*. ἢ *γᾶ, ζῆ, βῆ, κᾶ*) κι' ὄχι γ', ζ'. β', κ'. Ἀπαντήσεις στοὺς *Στοιχειογρίφους*, ὅταν λέῃ «πρόσθεσε ἕνα γράμμα», δὲν θὰ προσθέσῃς ποτὲ ἕνα ὁλόκαιρο *δέλτα* ἢ *βῆτα*, ἀλλὰ μόνο τὸν ἦχο *δ'* ἢ *β'*. (Πολλὰ σοῦ εἶπα ἐσένα, ἀλλ' αὐτὰ ἐνδιαφέρουν πολλούς).

Κάκια Σταμοπούλου, νέα μου φίλη, σοῦ ἔστειλα ἀμέσως τὸ φυλλάδιο ποὺ δὲν εἶχες λάβει καὶ τώρα θὰ τὰ λαβαίνῃς τακτικά. Θὰ εὐχαριστηθῶ νὰ πάρῃς καὶ φυδώνυμο γιὰ νὰ μοῦ γράψῃς. Τὰ χρήματα μπορεῖ νὰ μοῦ τὰ φέρῃς ἢ ἴσια στὸ γραφεῖο μου μὲ τὴν πταγγελία σου, ἢ νὰ τὰ κάνῃς γραμματόσημα καὶ νὰ τὰ ἐσωκλείσῃς στὸ γράμμα σου. Πολλοί, γιὰ νὰ μὴ στέλνουν κάθε τόσο μικρὰ ποσά, ποὺ εἶναι φασαρία, μοῦ στέλνουν μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγή, ἢ μοῦ φέρνουν, ἕνα ποσὸ μεγαλύτερο—50 δραχμές, 100 δραχμὲς—καὶ τοὺς πιστώνω. Ἔτσι, ὅταν θέλουν νὰ πληρώσουν ἕνα φυδώνυμο, μιὰ Μ. Ἀγγελία, 10 τετράδια Μ. Μυστικῶν, μιὰ ἀλλαγὴ διευθύνσεως κτλ. μοῦ γράφουν μὲ τὴν παραγγελία τους: «τὸ ἀντίτιμο τὸ *παίρνεις* ἀπὸ τὴν πίστωσή μου». Ἐγὼ τοὺς στέλνω πάντα λογαριασμό, κι' ἔτσι ξέρουν κάθε στιγμὴ τί ὑπόλοιπο μένει στὴ διάθεσή τους.

Νῆσοι τῶν Φαιάκων, σοῦ ἐνέκρινα, καθὼς θὰ εἶδες, αὐτὸ ποὺ προτιμοῦσες καὶ σύ. Σὲ συγχαίρω γιὰ τὸ ἀκέραιο δέκα ποὺ πῆρες, ἐσὺ μόνο στὴν τάξη σου κι' ἡ *Νέλλη*—ποὺ τὴ συγχαίρω ἐπίσης—Διαπλασοποῦλες κι' οἱ δυό. Σοῦ ἔστειλα τὸν τόμο γιὰ νὰ περάσῃς εὐχάριστα τὸ καλοκαίρι, καὶ περιμένω τὸ κομμάτι σοῦ γιὰ τὴ Σελίδα.

Δεύτερη λοιπὸν φέτος, ***Χρυσὴ Πεταλουδίτσα***. Σὲ πέρασε μιὰ ἄλλη ἐπειδὴ ἦταν λιγάκι πιὸ δυνατὴ στὸ συντακτικό. Δὲν πειράζει, πρώτη, δεύτερη, τὸ ἴδιο εἶναι, ἀφοῦ μάλιστα σκοπεύεις «τοῦ χρόνου ἐοῦ νὰ τὴ συγυρίσῃς». Πῶς γέλασα μ' αὐτό! Ἀπόρησα ὅμως πῶς, ἐνῶ εἶσαι τόσο ἐπιμελής, παραπονιέσαι ποὺ σᾶς φορτώνουν τόσα μαθήματα καὶ δὲν βρίσκεις χρησιμότητα στὴ Φυσική καὶ στὴν Ἱστορία! Μὰ ὑπάρχει πιὸ χρήσιμο, πιὸ ὡραῖο, πιὸ τερπνὸ μάθημα ἀπ' τὴ Φυσική; Μὰ κι' ἡ Ἱστορία δὲν εἶναι καθόλου, ὅπως νομίζεις, ὀνόματα καὶ χρονολογίες. Εἶναι *γεγονότα*, σπουδαῖα καὶ μεγάλα, ποὺ ἔγιναν μιὰ φορὰ στὸν κόσμο καὶ ποὺ καθένας πρέπει νὰ τὰ ξέρῃ. Καὶ πόσα παραδείγματα παίρνει κανεὶς ἀπὸ τὴν Ἱστορία, καὶ πόσα συμπεράσματα βγάζει!...

Ναί, *Λιχουδίτσα*, εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη κι' ἀπὸ σένα, ἀφοῦ τρία μόνο κορίτσια στὴν τάξη σου πῆραν 8 καὶ κλάσμα κι' ἕν' ἀπ' αὐτὰ εἶσαι καὶ σύ. Γιὰ τὸ κομμάτι σου δὲν θυμοῦμαι τίποτα, ἀλλὰ ἀφοῦ πέρασαν 9 μῆνες, θὰ χάθηκε καὶ μπορεῖς νὰ τὸ ξαναστείλῃς. Δὲν θἄταν περιττὸ νὰ θυμίσῃς σ' αὐτοὺς ποὺ σοῦ καθυστεροῦν Μ. Μυστικὰ τὸ χρέος τους μὲ μιὰ Μ. Ἀγγελία. Σὰν Ἰσότιμος ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ δημοσιεύσῃς τὴ φωτογραφία σου, ἀλλὰ θὰ στεῖλῃς μαζὶ καὶ 40 δραχμὲς γιὰ τὸ κλισέ, ὅπως λέγει κι' ὁ Ὁδηγός.

Τοῦ ἄρεσε πολὺ τοῦ *Τέλλου Ἄγρα* τὸ ποίημα τῆς *Πριγκιπέσσας* στὴ Σελίδα τοῦ προπεραμένου φυλλαδίου. Βρίσκει τὸ στιχουργικὸ προπέντων μέρος πολὺ καλό, τὸ μέτρο καὶ τὶς ὁμοιοκαταληξίες ζηλευτά, ἀκόμα δὲ καὶ ὁλόκληρο τὸ μετρικαίρισμα τῶν ρυθμῶν καὶ τὴν ἀπόδοση τῆς ἰδέας. Εἶναι βέβαια ἀπαισιόδοξο, ἀλλὰ τόσο εἰλικρινές! Γι' αὐτὰ ὅλα μοῦ γράφει νὰ συγχαρῶ ἐκ μέρους του τὴν *Πριγκιπέσσα*.—Τὸ κάνω πολὺ εὐχαρίστως, γιατὶ καὶ σὲ μένα ἄρεσε αὐτὸ τὸ ποίημα. Εἶναι *πολὺ μουσικὸ* κι' αὐτὸ τὸ προτέρημα, περισσότερο κι' ἀπὸ τὴν εἰλικρίνεια, κάνει ἀνεκτὴ—ἀνεπαίσθητη θἄλεγα καλύτερα—καὶ τὴ μεγάλη του ἀπαισιοδοξία.

Δὲν παρεξήγησα καθόλου, *Στέφεν*, ποὺ δὲν μοῦ ἀνήγγειλες τοὺς ἀρραβῶνες σου. Ἀφοῦ ἔγειναν τόσο γρήγορα κι' οἱ γάμοι, βέβαια δὲν εἶχες οὔτε λεπτὸ καιρὸ νὰ πιάσῃς τὴν πέννα. Τώρα λοιπὸν ὀνομάζεσαι *Μαρίκα Γρ. Μαυρέλη*, εἶσαι μὲ τὸν ἄντρα σου στὴ Μυτιλήνη καὶ... φροντίζεις ἀκοῦ γιὰ τὴ διαδοσή μου. Σοῦ εὐχομαι ὅλη σου τὴ ζωὴ εὐτυχισμένη καὶ σ' εὐχαριστῶ πολύ. Φιλησέ μου καὶ τὴ μικρή σου ἀνεψιά, τὴ νέα μου φίλη, ποὺ τῆς ἔστειλα τὰ φυλλάδια ἀπὸ τὸ πρῶτο.

Τόψυ, αὐτὸ τὸ φυδώνυμο, καθὼς θὰ εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα. Δώδεκα λοιπὸν χρόνια εἶσαι τώρα συνδρομήτριά μου, κι' ἀλήθεια, θὰ ἐνόμιζε κανένας, ἀκούγοντάς το, πὼς εἶσαι καμμιὰ μεγάλη πιὰ δεσποινίδα. Ἀλλὰ ποῦ νὰ ξέρῃ πὼς ἔχεις μητέρα παλιὰ Διαπλασοπούλα, ποὺ σ' ἐνέγραψε ὅταν ἦσουν μόλις τεσσάρων χρόνων, ὥστε τώρα εἶσαι μόνα δεκάξῃ καὶ πηγαίνεις ἀκόμα στὸ σχολεῖο. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς καὶ πρωτύτερα μποροῦσες νὰ πάρῃς φυδώνυμο· ἀλλὰ δὲν πειράζει, ἔχεις καιρὸ νἀναπληρώσῃς καὶ περιμένω νὰ μοῦ γράψῃς συχνὰ καὶ νὰ λαβαίνῃς μέρος σ' ὅλη τὴν κίνησή. Σοῦ ἔστειλα 22 τετράδια.

Εἶδες τί ἔπαθα, *Μυρέλλα*; Στὸ 31 φυλλάδιο, ἐνῶ ἀπαντοῦσα σὲ γράμμα δικό σου, ἔκαμα λάθος στὸ φυδώνυμο καί, ἀντὶ νὰ γράψω *Μυρέλλα*, ἔγραφα *Μυρτέλλη*! Καὶ σὺ μὲν τὸ καταλάβες, ἀφοῦ ἔδλεπες ἀπάντηση σ' ὅρα μοῦ εἶχες γράψει· φαντάζομαι ὅμως τὴν ἀπορία τῆς *Μυρτέλλης*, ὅταν εἶδε νὰ τῆς ἀπαντῶ ἄλλ' ἀντ' ἄλλων!.. Πολὺ σωστὰ αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις γιὰ τὴν Ἀλληλογραφία: μαθαίνει πολλὰ πράγματα ὅποιος τὴ διαβάζει, καὶ πολλές του ἀπορίες λύνουνται, γιατὶ συχνὰ τυχαίνει νὰ τὶς ἔχουν ἄλλα παιδιά, ποὺ μοῦ τὶς γράφουν καὶ τοὺς ἀπαντῶ. Εὐχαριστήθηκα καὶ γι' αὐτὸ ποὺ μοῦ γράφεις γιὰ τὸν *Ταρζάν* δηλαδὴ πὼς «ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Ξῆμα μου ποὺ τὸ φορεῖ πάντα, ἔχει καὶ στὰ μανίκια ἀπ' τὸ πουκάμισό του κουμπιὰ ὅμοια μὲ τὸ Ξῆμα ποὺ τὰ παρήγγειλε ἐπίτηδες».

Ἕνα γράμμα. Τόπο διαμονῆς δὲν ἔχει· χρονολογία, ἡμερομηνία δὲν ἔχει· ὄνομα δὲν ἔχει· μόνο, ὡς ὑπογραφή, ἕνα ψευδώνυμο ποὺ κι' ἐγὼ δὲν ξέρω πῶς νὰ τὸ διαβάσω: *Μυρέλλα*; Ὄχι, πρὸ ὀλίγου ἔλαβα γράμμα τῆς *Μυρέλλας* μὲ τὸνομά της, μὲ τόπο διαμονῆς καὶ μὲ ὅλα, *Μωρέλλα*; *Μουρέλλα, Μαυρέλλα*; Σὲ ποιὸν λοιπὸν νἀπαντήσω; Νά, ἔτσι κάνω κι' ἐγὼ τὰ λάθη καί, ἀντὶ γιὰ ἕνα ψευδώνυμο, γράφω ἄλλο. Μάθετε, παιδιά μου, νὰ μοῦ γράφετε τακτικά: Ἀπὸ πάνω, πρῶτο-πρῶτο, τὸ ψευδώνυμο· ἀπὸ κάτω ἀπ' τὸ ψευδώνυμο, τὸ ὄνομα· ἔπειτα ὁ τόπος, ἡ χρονολογία, καὶ στὸ τέλος πάλι τὸ ψευδώνυμο ὡς ὑπογραφή.—Ὅστόσο τὸ γράμμα εἶναι ὡραῖο κι' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια τὴν ἀγνωστη ποὺ μοῦ τὸ ἔστειλε.

Ἐξαιρετικὰ μ' εὐχαρίστησε τὸ πρῶτο σου γράμμα, *Ἄνθος τῆς Διαπλάσεως*. Θὰ εἶδες τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου ποὺ σ' ἔκαμε νὰ διαλέξῃς ἡ μεγάλη σου σὲ μένα ἀγάπη. Γράφεις πολὺ ὄμορφα καὶ θὰ ἤθελα νὰ λαβαίνω συχνὰ γράμματά σου. Ἕνα μόνο θὰ σὲ παρακαλέσω, νὰ μεταχειρίζεσαι λίγο πιὸ σκοῦρο μελάνι. Δὲν ἀμφιβάλλω πὼς θὰ φροντίσῃς, ἀφοῦ μάγαπᾶς τόσο, καὶ γιὰ τὴ διάδοσή μου. Θἄχῃς σπουδαία βοήθεια ἀπὸ τὸν πατέρα σου.

Δὲν εἶναι ζήτημα, *Ἑλληνικὸν Ἰδεῶδες* ἕνα Ἐγκυκλοπαιδικὸ Λεξικὸ χρειάζεται καὶ στὸν πιὸ μορφωμένο, γιατὶ ὅσο μορφωμένος κι' ἂν εἶναι κανείς, δὲν μπορεῖ νὰ τὰ ξέρῃ ὅλα, οὔτε νὰ θυμᾶται ἀπέξω, σὲ μιὰ περίσταση ποὺ θὰ τοῦ χρειασθῇ, ἕνα ὄνομα, μιὰ χρονολογία, ἕναν ὁρισμὸ κτλ. Μιὰ εἶναι μόνο ἡ δυσκολία, γιὰ τοὺς πιὸ πολλούς, ὅτι τὰ καλὰ Ἐγκυκλοπαιδικὰ Λεξικὰ — σὰν τοῦ Ἐλευθεροῦδάκη — κοστίζουν. Σὲ συγχαίρω γιὰ τὸν προβιβασμό. Ὁ «Καῖσαρ Κασκαμπέλ» εἶναι στὸν τόμο τοῦ 1896.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Ἀπόψε ξαναπέρασα» τοῦ *Ω.Ω.Ω.* Πολὺ ὡραῖο θέμα, ὡραῖα ἀνεπτυγμένο, ἔχει καλλιτεχνικὴ πνοή. Τὸ μέτρο του ὅμως εἶναι ἀνώμαλο—γιατὶ καὶ ὁ ἐλεύθερος στίχος ὑποτάσσεται σὲ μέτρα—καὶ γενικὰ τὸ ποίημα πάρα πολὺ μεγάλο, ἐννέα τετράστιχα. Ἂν ξαναδουλευτῇ καὶ ἀφαιρεθοῦν μερικὰ περιττά, μπορεῖ νὰ γίνῃ καλό. — «Σ' ἕνα ἀγγελούδι» τοῦ *Προμάχου τῆς Ἐλευθερίας*. Πολὺ ἀδύνατη στιχουργία, φράσεις ρηχές, ὁμοιοκαταληξίες ἐξαιρετικὰ φτωχές. Τὸ θέμα μᾶλλον κοινό.—«Χαμένη εὐτυχία» τῆς *Τρελλῆς Δόλας*. Πολὺ καλογραμμένο, μὲ ἄνεση καὶ ἁπλότητα, σὰν λαϊκὸ παραμύθι. Ἡ ὑπόθεση ὅμως ἀπίθανη καὶ γιὰ παραμύθι ἀκόμη. Ποιὸ λόγο εἶχε νὰ παρουσιαστῇ ἡ μοῖρα σ' ἕνα τόσο μικρὸ κοριτσάκι χωρὶς καμμιὰ ἀφορμή, καὶ νὰ τῆς προξενήσῃ τέτοια πίκρα; Πάντοτε νὰ διαλέγετε μιὰ σταθερὴ καὶ μάλιστα ἠθικὴ βάση γιὰ τὰ διηγηματάκια σας.—«Χωρὶς τίτλο» τῆς

Χρυσῆς Πεταλουδίτσας. Πολὺ κοινὴ καὶ ἄψυχη περιγραφή. Δὲν ἔχει καμμιὰ πρωτοτυπία.—«Τὸ κλαδὶ τῆς πασχαλιᾶς» τῆς ***Πριγκίπισσας τῶν Δολλαρίων.*** Τὸ ὡραῖο αὐτὸ διηγηματάκι ἔχει δημοσιευθεῖ πρὸ καιροῦ στὴ Διάπλαση. Θὰ μποροῦσε νὰ ξαναδημοσιευθῆ ἂν ἦταν ἰδιαιτέρως ὡραία ἡ μετάφραση. Δυστυχῶς αὐτὸ δὲν συμβαίνει. Ἡ *Π. τ. Δ.* πρέπει νὰ ἐξασκηθῆ ἀκόμη ἀρκετὰ στὰ γαλλικά.—«Ἀπὸ τὰ Φαιδρὰ» τῆς Ἴδιας. Ἀντικανονικὰ σταλμένο. Ἔχει κι' αὐτὸ δημοσιευθεῖ σὲ προηγούμενο φύλλο.—«Ὁ μικρὸς ἁμαξᾶς» τοῦ ***Σ. Τ.*** Πολὺ μεγάλο, πολὺ μυθιστορηματικὸ κι' ἀπίθανο. Τέτοιοι σκληροὶ πατέρες δὲν ὑπάρχουν στὴν πραγματικότητα. Ἔπειτα, καὶ τὸ διήγημα δὲν μοῦ φαίνεται πολὺ πρωτότυπο. Ἄλογα μὲ κουδούνια στὸ λαιμό, λύκοι ποὺ κυνηγοῦν τ' ἁμάξι, αὐτὸ θυμίζει ρωσσικὰ διηγήματα. Ἄλλωστε οἱ λύκοι ποτὲ δὲν κατεβαίνουν στοὺς κάμπους τὸ καλοκαίρι καὶ δὲν ρίχνονται στοὺς ἀνθρώπους.—«Μιὰ ζωούλα ἔσδησε» τῆς ***Ρ. Π.*** Κοινὸ τὸ θέμα, γραμμένο σὲ συνειθισμένο ἐλεγειακὸ τόνο.—«Κρῖμα στὰ σχέδια» τοῦ ***Μπίλ-Σπίλ.*** Πολὺ νόστιμα γραμμένο, ζωηρότατο, μ' ἔξυπνο καὶ ζωντανὸ διάλογο. Εἶναι ὅμως πολὺ μεγάλο γιὰ τὴ Σ. Σ. Σ. καὶ σὲ μερικὰ σημεῖα ἀφίνει μερικὲς ἀπορίες. Δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ξαναγραφῆ κάπως πιὸ σύντομο;—Θὰ ἐξακολουθήσω.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: ***Μαριέτταν Γεωργιάδου*** (νὰ διαβάσῃς, παιδί μου, τὸν Ὁδηγό, γιατὶ οἱ λύσεις δὲν στέλνονται ἔτσι κι' ἄδικα κοπιάζεις·) ***Πόπην Ἀφεντουλίδου*** (νὰ πῆς τῆς ἀδελφῆς σου, ὅτι μὲ συγκίνησε πολὺ τὸ γράμμα ποὺ μοῦ ἔγραψες ἐκ μέρους της κι' ὅτι μ' ἔλη μου τὴν καρδιὰ τῆς εὐχήθηκα καλὴ ἐπιτυχία· περιμένω τώρα νὰ πάρῃς φευδώνυμο καὶ σὺ καὶ νὰ κάμῃς ὅλα ὅσα ὑπόσχεσαι· ὁ βαθμός σου πολὺ καλός·) ***Κεραμίδιον Γάτον*** (περαστικά, παιδί μου· κι' ἀφοῦ μοῦ γράφεις ἀπ' τὸ κρεββάτι, δὲν μπορῶ νὰ παραπονεθῶ γιὰ τὸ τόσο ἀμυδρὸ γράφιμο· δὲν μπόρεσα ὅμως νὰ τὸ διαβάσω ὅλο . . .) ***Λύραν τοῦ Ἀρίωνος*** (πολὺ μ' εὐχαριστήσε τ' ὡραῖο σου γράμμα· μόνο ποὺ ἔπεσε στὴ γραμματοπλημμύρα καὶ θὰ περιμένῃς ὡς τὴν ἐρχομένη ἑβδομάδα γιὰ νὰ σοῦ ἀπαντήσω σ' αὐτὰ ποὺ μὲ ρωτᾶς·) ***Τζονόντραν, Ἀρλίταν, Ἴσιδα*** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *25 Ἰουλίου* θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 270οῦ Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδ. τούτου δεκταὶ μέχρι 4 Ὀκτωβρίου.

421. Συλλαβόγριφος

Μὲ τρόμο, λαχτάρα καὶ φόβο,
Κόμμάτια τὸν τύραννο κόβω·
Δυὸ νότες τὰ πρῶτα του, λύτη,
Καὶ τἄλλο κομμάτι του . . . μύτη!

Ἐρείκη

422. Λογοπαικτικὸς Στοιχειόγριφος

Κάποιου λατίνου ποιητῆ
Τὸν τραχηλο ἀφαιρεῖτε,
Ἀλλ' ἀπομένει ὁ ἴδιος
Καὶ δίκαια ἀπορεῖτε.

Ξανθομαλλοῦσα

423. Μεταγραμματισμὸς

Βγάλε λάμβδα, βάλε χί,
Κι' ἀπ' τὴν ὄμορφη ἐξοχή,
Θἄχῃς χιόνι καὶ βροχή
Μιὰ δλάκερη ἐποχή.

Φίλημα Σκιᾶς

424. Παλαιὸν Αἴνιγμα

Νὰ μ' ἔχῃς δὲν ἐπιθυμεῖς,
Μὲ νὰ μὲ χάσῃς οὔτε,
Ἂν τύχῃ πιὰ νὰ μ' ἔχῃς.
Ἀπεναντίας προσπαθεῖς
Νὰ μὲ κερδίσῃς *κουτ-κὲ-κούτ,*
Χαλᾶς τὸν κόσμο, τρέχεις.

Παπαγαλάκι

425. Γωνία

\+ * * * * * * = Ἤπειρος
* + * * * * * = Ἔμβλημα θεοῦ
* * + * * * * = Ἀκόλουθος θεοῦ
* * * + * * * = Νεοέλλην ποιητὴς
* * * + * * * * = Λευκὴ γραφικὴ ὕλη
* * + * * * * * = Νῆσος τοῦ Αἰγαίου
\+ * * * * * * * = Σύμβολον θρησκείας

Οἱ σταυροὶ καθέτως μεγάλη θεά.

Δεσποινὶς Ρουκοὺ

426. Κρυπτογραφικὸν

1233245657890	=Μυθικὸς ἥρως
28279	=Ἀρχαία βασίλισσα
85650	=Ὕψωμα
49750	=Ποταμὸς τῆς Εὐρώπης
54569	=Μέρος τῆς οἰκίας
65350	=Κένταυρος
72650	=Μετέωρον
89127750	=Ἐπίσημον ἔνδυμα.
919	=Θεά
05657	=Τὸ σαφὲς

Περονόσπορος

427-431. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

χαρά, ἀκίς, ρεῦμα, ὕψος, φελλός.

Ἀγκάθι

432. Ἀκροστιχὶς ἐκ Μεταγραμματισμῶν.

Νάλλαχθοῦν τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι λέξεων ὥστε νὰ ποτελεσθοῦν ἄλλαι τόσαι λέξεις, τῶν ὁποίων τὰ ἀρχικὰ νὰ ποτελοῦν γνωμικόν:

μῦς, ὕψεσις, πάθος, ἴσος, ἴλη, ρῆξις, ἴασις, τέρας, ἔθος, νεῦμα, ἐφορή, χορός.

(Νέον εἶδος) Γλυκόλαλο Ἀηδονάκι

433. Φωνηεντόλιστον

* - γλσσ - πολλν - τ - κκν

Λευκάτας

434. Γρῖφος

ι — β
καμ
— = μου
το
ε — ε

Παλαιὰ Ἑλληνίς

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευματ. Ἀσκήσεων τοῦ φυλ. 21

231. Πάσχα (πᾶς, χά!)— 232. Βουκεφάλας (βοῦ, κέ, φᾶ, λας).—233. Ρῆμαχρῆμα.—234. Ἡ αὐγή, τὸ αὐγό.

235.

		Ν	Α	Υ	Σ	Ι	Κ Α
	Α						Ρ Φ
Ο						Τ	Ρ
Σ	Ι	Κ	Ε	Λ	Ι	Α	Ι
Π		Ι		Ρ		Κ	ΗΕ-ΑΑ
Ἀ		Ν		Ε		Η	
Ρ		Α		Ι			
Τ				Ο			
Η				Σ			

236. 7 × 5 + 10 : 9 — 5 = 0.

237. ΘΝ - ΣΒ = *Θεὸν σέβου.* ΗΕ-ΑΑ= *Μηδὲν ἄγαν* (ΘΗβαι, ΝΕμεσις, ΣΑπφώ, ΒΑσίλειος).—238. Νοῦς ὁρᾶ καὶ νοῦς ἀκούει. — 239. *Ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης* (α, μῆνες, θε περὶ πα τρίς).

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ πὼς κάθε παραγγελία σας, γιὰ νὰ ἐκτελεῖται ἀμέσως, πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ μιὰ τσιμπημένη ταινία, ἀπ' αὐτὲς μὲ τὶς ὁποῖες σᾶς στέλνεται κάθε ἑβδομάδα τὸ φύλλο.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὸ στοιχεῖο δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις· μὲ παχὺ δὲ στοιχεῖο δρ. 1 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1,50. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 5. Οἱ μὴ συνοδευόμενοι πληρώνουν τὰ διπλᾶ. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

[ΑΔ'—382]

Ἀπὸ τὸ δροσερὸ Σμόκοβο στέλνω φιλικοὺς χαιρετισμοὺς στὶς ***Γόησσες Κοζάνης.*** ***Θλιμμένη Γοητεία***

[ΑΔ'—383]

Ἀποτελέσματα τοῦ διαγωνισμοῦ μου: 1ον Βραβεῖον: ***Ταξιδιώτης.*** 2ον Βραβεῖον: ***Δανάη.*** Βραβεῖα ἐστάλησαν· λοιποὺς ὑπερευχαριστῶ. ***Μυρτίλλη***

[ΑΔ' 384]

Προκηρύσσω μηνιαῖον δίδραχμον διαγωνισμὸν ἠθοποιῶν. Δ/σις: Ρούλα Θεοφανοπούλου. Πάροδος Τρικούπη 5, Θεσσαλονίκη. ***Νέγλη***

[ΑΔ'—385]

Προκηρύσσω μηνιαῖον δίδραχμον διαγωνισμὸν ἠθοποιῶν. Δ/σις: Φούλα Βουτυρᾶ, Παπάφη 74, Θεσσαλονίκη. ***Ἀραχνιασμένη Λύρα***

[ΑΔ'—386]

Ὀλιβιέρε Κρόμβελ, Μασκώτ, ἔλαβα ἦσαν ὡραιότατα· εὐχαριστῶ πολύ. ***Ὀλιβιέρε Κρόμβελ,*** εὐχαριστῶ γιὰ τὴν εὐγενικά σου πρόταση· δυστυχῶς δὲν ἀλληλογραφῶ. ***Ἰκάδιρυπς***

[ΑΔ'—387]

Χρυσὴ Πεταλουδίτσα, γιὰ τὴ γιορτούλα σου χίλιες εὐχές. Μὲ θυμᾶσαι; ***Ψεύτικο Γέλιο***

[ΑΔ'—388]

Ἀφρὲ τοῦ Ἰονίου, βρισκόμαστε στὸ Μαρούσι, θέλεις νὰ γνωριστοῦμε; Ὅρισε ποῦ . . . πότε . . .

Φίλημα Σκιᾶς, Ἱπτάμενος Ἀετός

[ΑΔ'—389]

Ἀπὸ τὴν ὄμορφη πατρίδα μου, τὴ Μακεδονία, στέλνω χαιρετισμοὺς καὶ συμβουλὲς στὰ διαπλασόπουλα. ***Σκαλιστήρι***

[ΑΔ'—390]

Ξεπεσμένε Λόρδε, φόρεσε, καϊμένε, κανένα πέτασσο, γιατὶ κοντεύεις νὰ γίνῃς ἁράπης. ***Σκαλιστήρι***

[ΑΔ'—391]

Γρῖφε, σὲ λυπήθηκα καὶ σοῦ στέλνω δυὸ μεγάλες κολοκύθες γιὰ νὰ ἀπολαύσῃς καὶ σὺ τῆς θάλασσας τὴ δροσιά, γιατὶ ἀπὸ φόβο μὴν πνιγῇς ποτὲ δὲν θὰ κολυμπήσῃς. ***Σκαλιστήρι***

[ΑΔ'—392]

Σφίγξ, γιατὶ τόση ἀδιαφορία γιὰ τὴν Καβάλλα; Θὰ σὲ βλάψῃ. ***Σκαλιστήρι***

[ΑΔ'—393]

Ἀλληλογραφῶ, ἀνταλλάσσω τετραδιάκια μὲ ὅλους-ες. Στείλατε πρῶται: Κύριον Ι. Στεφανίτσην, Μυτιλήνην, διά: ***Κικὴ***

[ΑΔ'—394]

Προκηρύσσω δίδραχμο διαγωνισμὸ ἀγράφων ἠθοποιῶν. Βραβεῖα ἐκλεκτά. Προθεσμία δίμηνος. Περιμένω ὅλων τὴν εὐγενικιὰ ὑποστήριξη. ***Κικὴ***

[ΑΔ'—395]

Μικρούλα ***Ἀθάνα Ὑπαρξη,*** πόσο σοῦ ταιριάζει τὸ ψευδώνυμό σου! (Εἶναι αὐτό;) ***Ἀγνή***

[ΑΔ'—396]

ΤΑΞΙΔΙΩΤΗ, στὴ γιορτούλα σου μύριες καρδιόδγαλτες εὐχοῦλες. ΥΠΟΒΑΤΗΣ

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι